

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Colocvii
cu
colegii
sovietici

de prof. dr.
Ana Aslan

(pag. 4-a)

Pe
urmele
amintirilor

de
Haralamb Zincă

(pag. 6-7-a)

Corpul
nostru —
un
fantastic
sistem
electronic?

de
R. Irimescu.

(pag. 8-a)

Un secol măreț și glorios

Patruzeci și trei de ani de la Marca Revoluție Socialistă din Octombrie — prilej de îndreptățită bucurie pentru oamenii sovietici care văd cum comunismul, a cărui victorie a fost prezisă de cele mai generoase minți ale omenirii, intră în viața de fiecare zi. În aceasta constă — cum a subliniat raportul prezentat de F. R. Kozlov la ședința festivă de la Moscova — rezultatul principal al drumului de patruzeci și trei de ani al dezvoltării statului sovietic și al muncii poporului sovietic condus de gloriosul partid al lui Lenin, inspiratorul și organizatorul tuturor victoriilor sale.

Sute de milioane de oameni de pe tot globul sint însuflețiți de aceste victorii în lupta lor pentru a-și făuri o viață nouă. Ei leagă de Uniunea Sovietică și de puternicul lagăr al țărilor socialiste posibilitatea rezolvării celor mai arzătoare probleme social-politice, cum sint asigurarea unei păci trainice, dezarmarea generală și totală, lichidarea colonialismului. Urmărind impetuosul mers înainte al Uniunii Sovietice, în conștiința întregii omeniri muncitoare pătrunde tot mai adinc credința că drumul socialismului și comunismului este singurul drum just de dezvoltare socială, singurul drum care aduce oamenilor muncii de pretutindeni salvarea de războaiele distrugătoare, o tot mai mare prosperitate materială și adevărata libertate.

Sărbătorirea celei de a 43-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste a fost pentru oamenii sovietici și un prilej de a trece în revistă înfăptuirile dobândite de la începutul septenarului, expresie a traducerii neabătute și consecvente în viață a sarcinilor trasate de Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. în domeniul ridicării continue a industriei și agriculturii, în domeniul progresului tehnic și al creșterii bunăstării poporului.

Construcția comunismului este indisolubil legată de menținerea și consolidarea păcii în lume. Lupta pentru menținerea și apărarea păcii constituie esența politicii externe a Uniunii Sovietice și a tuturor țărilor socialiste. De aceea, propunerile făcute de guvernul sovietic la cea de a XV-a sesiune a O.N.U. au pus în mișcare și au lărgit considerabil frontul luptei pentru pace. Astăzi, oamenii din toate colțurile pământului văd din ce în ce mai limpede calea luptei pentru pace, pentru libertate, pentru dreptul sfânt al popoarelor de a-și hotări singure soarta.

O condiție dintre cele mai importante pentru statornicirea unei păci trainice și pentru cucerirea de noi succese de către oamenii muncii în lupta lor împotriva imperialiștilor este unitatea țărilor și popoarelor marelui lagăr socialist, unitatea tuturor partidelor comuniste și muncitorești. Coeziunea frățească a partidelor comuniste și muncitorești, prietenia și ajutorul reciproc dintre statele socialiste, constituie izvorul invincibilității țărilor lagărului socialist, chează înaintării lor cu succes spre socialism și comunism.

„Trăim, muncim și luptăm — a spus tovarășul F. R. Kozlov în raportul său — într-un secol măreț și glorios — secolul triumfului ideilor lui Octombrie, triumful marxism-leninismului”.

Intreaga desfășurare a evenimentelor contemporane arată că în lumea de astăzi nu există forțe care să poată împiedica mersul înainte al popoarelor. Unind în jurul său cele mai înaintate forțe sociale ale contemporaneității, steagul Marelui Octombrie luminează drumul întregii omeniri spre triumful socialismului și comunismului.

VEAC NOU

TREPE

Foto: P. Șkolnii

Anul XVI
11 noiembrie 1960

12 PAGINI,
1 LEU

45
(817)

Munle lui Obrăzov...

ORATORIU „PENTRU MARELE OCTOMBRIE“ IN PRIMA AUDIȚIE

Compozitorul Alfred Mendelssohn ne-a dăruit în cinstea aniversării Marii Revoluții Socialiste din Octombrie o nouă lucrare vocal-simfonică de proporții: oratoriul „Pentru Marele Octombrie“; pentru soliști, cor și orchestră. Folosind versurile — pline de patos revoluționar — ale lui Vladimir Maiakovski (în traducerea poetului Cicerone Theodorescu), Alfred Mendelssohn ne-a făcut încă o dată dovada maturității sale creatorie, atașamentului sincer față de ideile înaintate ale contemporaneității.

În ultimii ani, Alfred Mendelssohn a îmbogățit repertoriul original cu câteva oratorii valoroase („Horia“, „Glasul lui Lenin“, „1907“), care l-au situat în fruntea creatorilor genului. Este îmbucurător să urmărești frământările, inovațiile, căutările, dorința vie de a spune totdeauna ceva nou, la acest compozitor. De aceea, recenta primă audiție a stîrnit un firesc interes.

Se poate afirma că Alfred Mendelssohn a atins un meșteșug înalt în tratarea vocal-simfonică a unor teme eroic-revoluționare. Compozitorul dispune de un simț dramatic innăscut, capabil să răscolească sufletul ascultătorului fie prin creșterile orchestrale, prin exploziile sonore ale masei suflătorilor de alamă, fie prin arhitectonica vocală, totdeauna grandioasă. Oratoriul „Pentru Marele Octombrie“ reflectă din plin calitățile compozitorului exprimate mai sus, conturează mai limpede concepția lui Alfred Mendelssohn asupra acestui gen care în zilele noastre și-a găsit o nouă formă de exprimare. Epopeea glorioasă a Revoluției din Octombrie atît de puternic înfățișată de versul viguros al lui Maiakovski, a fost slujită de muzica lui Alfred Mendelssohn cu virtuozitate. Către tremurătorul preludiv, cu acele semnale la suflători ce păreau că se ridică din adîncuri spre a mobiliza forța uriașă a poporului ce a schimbat cursul istoriei în acel neuitat Octombrie, înclăntarea corală evocatoare a „ultimei lupte“, recitativele lirice ale povestitorului (mai ales acela care descrie noaptea în Piața Roșie), finalul coral bazat pe intonații populare — ni s-au întipărit adînc în memorie. Temperament eminent dramatic, Alfred Mendelssohn a realizat totuși cele mai bune momente din noul oratoriu în pasagiile lirice. Cum se explică faptul, remarcat de altfel și în celelalte lucrări? Furat de dorința expresivă grandioasă, monumentale (adeseori a apelat și la orgă), compozitorul nu a găsit un limbaj muzical destul de convingător pentru momentele dramatice în timp ce pasagiile lirice, cu melodia largă, învăluitoare, cuceritoare au mers direct la inima auditorului.

Oratoriul „Pentru Marele Octombrie“ s-a bucurat de înțelegerea și dăruirea deplină a directorului Iosif Conta, care a stăpînit cu autoritate partitura. Este laudabilă dragostea ce o manifestă colectivul artistic al Radioteleviziunii noastre față de muzica românească, fiecare primă audiție bucurîndu-se de un minunat studiu. Am apreciat de asemenea căldura înlămurării vocale — destul de dificile — a tenorului Ion Piso și solo-ul de bariton al lui Dan Iordăchescu de la începutul părții a doua a oratoriului (fîndcă în rest n-a fost servit de partitură, țesătura fiind prea jos scrisă față de registrul propriu glasului său). Excelent a sunat corul (maestru Alexandru Șumski).

Al. Brătescu

Viorel Cosma

In loc de cronică dramatică

Muncitori hunedoreni în „Orologiul Kremlinului“

Firul întâmplărilor al căror obiect îl constituie aceste rînduri a prins să se innoade nu de mult, prin marție anul acesta. În mintea citorva fineri hunedoreni, muncitori și tehnicieni la I.C.S.H. și, totodată, artiști amatori a prins germene o „idee năstrușnică“ — pentru a folosi propria lor expresie. Această „idee năstrușnică“ a constat în a prezenta în vatra Hunedoarei zilelor noastre, în această așezare a furnalelor fumeginde — piesa lui N. Pogodin, „Orologiul Kremlinului“.

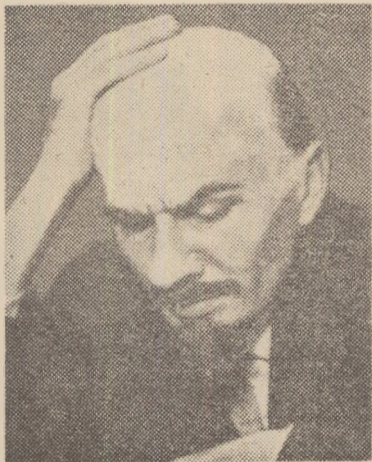
Erau cu toții unsprezece la număr, toți hotărîți să „spargă gheața“, să monteze pe scena „Teatrului nou“ din localitate o piesă nouă, deosebită, o piesă cum nu mai văzuseră hunedoreni. Au căutat-o și au găsit-o. Au răfuit tomuri după tomuri și, pînă la urmă, s-au oprit la trilogia lui Pogodin. Iar din trilogie au ales „Orologiul Kremlinului“, piesă pe care au socotit-o ca cea mai potrivită pentru publicul hunedorean atît prin tematica ei, cit și prin posibilitățile scenice oferite.

Electrificarea, primii pași spre construirea comunismului, iată ce le trebuia! — o piesă apropiată de inima, de preocupările siderurgistilor. Din piesă au ales numai trei tablouri, tablourile cu Lenin, tablourile în care sînt înfățișate și dezbătute problemele fărîrii vieții noi, socialiste. Se grăbeau, căci timpul era scurt, se apropia 7 Noiembrie, dată la care era fixată premiera. Și apoi, mijloacele unui ansamblu de amatori sînt altele decît acelea ale unui ansamblu de profesioniști. Căci, să joci într-o piesă de Pogodin, să-l intruchipezi pe scenă pe Dzerjinski, să redai veridic crezurile, șovăiala intelectualului Zabelin, abia ieșit din tiparul prejudecăților burgheze, pe Wells, visătorul, utopicul, dar adînc înrădăcinat pe pozițiile sale de clasă, nu era deloc ușor! Dar pe Lenin, revoluționarul, vizionarul, conducătorul și animatorul maselor?

A fost o muncă intensă, fără răgaz. — „Niciodată n-am căutat, n-am studiat, nu ne-am documentat atît de mult“ — ne-a mărturisit regizorul Adrian Nedelcu, care în piesă interpretează rolul Bărbosului. Într-adevăr, interlocutorul meu nu exagerea.

Cu timpul, ansamblul și-a dobîndit omogenitatea, și-a dovedit posibilitățile, și primele roade ale muncii au început să se întrevadă.

Iată-l, de pildă, pe lăcătușul Ion Văran, interpretul rolului lui Lenin. „Pentru mine — mărturisește el — rolul acesta constituie o pasiune, un

Ion Văran în rolul lui Lenin

vls mai vechi. În urmă cu doi ani am fost de față, la Teatrul din Timișoara, cînd actorul Popovici Poinaru a fost introdus pentru prima oară în rolul lui Lenin de Boris Mihailovici Mohovski, maestru emerit al artei din R.S.F.S.R. Indicațiile pe care el le-a dat atunci mi-au fost de mare folos, deși și-acum mă stăpînesc uimirea cum de-am avut curajul să-l interpretez pe Lenin. De-a lungul anevoioasei căi pe care am pornit mi-au fost însă sprijin și îndemn de muncă ineseși cuvintele rostite de Lenin în piesă: „De crezi cu adevărat în visul tău privește cu luare aminte viața și muncește fără preget, cu strășnicie și dirzenie pentru înfăptuirea lui... Să nu te temi de deosebirea dintre vis și realitate“. Am urmat sfatul, cu toate că — de ce n-aș mărturisi? — am avut deseori clipe cînd eram gata-gata să renunț.

Într-adevăr, curajoasă încercare, dacă ținem seama și de împrejurarea că dificilul, dar și mult rîvnitul rol al lui Lenin a mai fost interpretat la noi în țară de actori cunoscuți. Îndrăzneala își are însă rostul ei. Lăcătușul Ion Văran a reușit să realizeze un Lenin veridic, impresionant în acțiunile lui. Cit despre ceilalți actori, nici ei n-au rămas mai prejos de colegul lor. Iar în ce privește schițele de decor, machiajul, în ajutorul tinerilor actori hunedoreni au venit teatrele de stat din Timișoara și Oradea, Școala populară de artă din Hunedoara care le-au pus la dispoziție specialiști. Așa că, în seara zilei de 7 noiembrie 1960, la „Teatrul nou“ din Hunedoara s-a reprezentat în premieră piesa „Orologiul Kremlinului“ de N. Pogodin. Piesa a fost primită cu bucurie de siderurgiști și de familiile lor nu numai pentru că le vorbea de întâmplări dragi, ci și pentru că le dezvăluia noi orizonturi, pentru că inaugura o eră nouă în

istoria teatrului lor.

Într-adevăr, propunîndu-și să popularizeze printre siderurgiști dramaturgia sovietică, aducînd pe scenă viața și frământările omului nou, constructor al socialismului, ansamblul artistic al I.C.S.H. realizează o cotitură, de mult cerută, de publicul hunedorean.

Și-acum să facem cunoștință cu distribuția „Orologiului“. Așa cum am mai arătat, actorii care joacă în piesă sînt muncitori și tehnicieni cu multă dragoste de artă, de frumos. În afară de Ion Văran, celelalte roluri sînt interpretate de inginerul Ionel Schlesinger (Dzerjinski), normatorul Constantin Popa (Ribakov), electricianul Emil Stamate (Zabelin), ing. Ladislau Malusinski (Glagolev), Constantin Lang (Ceasornicarul), tehnologul Stelian Mocanu (Englezul), instalatorul Ion Sandu (Șeful-Secretarul), mecanicul Constantin Mirică (Ajutorul), învățătoarea Nina Sotir (Cerșetoarea).

Dorim și pe mai departe tinerilor muncitori și actori hunedoreni izbînzii pe calea pe care-i îndrumă pasiunea pentru artă, dorința de a sluji oamenii muncii cu tot ce le poate înălța și îmbogăți sufletul.

Stilul și grația circului

Din ce alchimie își trage circul elixirurile, menite a păstra meru proaspătă și spumoasă incintarea spectatorilor de toate vîrstele? Sau, care sînt condițiile indispensabile pentru ca această străveche artă populară — clasică sub raportul repertoriului și al legilor sale scenice, profesionale — să-și mențină tinerețea, toată seducțiunile ce decurg din această tinerețe inalterabilă?

Explicația acestei fervori pentru arta manejului există și o găsim ori de cîte ori asistăm la demonstrațiile de vigoare, agilitate și grație ale artiștilor sovietici. Aceeași „tematică“ în interpretarea lor — rețineți termenul de interpretare în sensul celei mai proprii creații originale — capătă diversitate, extinde dincolo de limitele sale tradiționale repertoriul, devine nouă, e inedită.

Am urmărit cu un palpitant interes în cadrul programului de la Circul nostru de stat, numărul acrobatic la inele, executat de duo Filatov, artiști ai Circului Mare din Moscova... Și „jongleria excentrică“ a celor trei Belousov de la același circ... Și numărul intitulat simplu în program: „Salturi și echilibru“, brodat pe covorul manejului, pe scara de metal înaltă pînă-n plafon, — de fantezia athletică a lui Vladimir Iakovlev. Am aplaudat cu osebire splendidul poem de acrobacie pe sirmă „Sub soarele Daghestanului“, interpretat de un colectiv e merit condus de inegalabilul Iaraghi Gadjikurbanov, artist al poporului.

O îndelungă frecvență a circului m-a

familiarizat cu tehnica și cu meșteșugul profesioniștilor săi, cu gama invariabilă a scenografiei sale, care de fapt constituie și aceea a arenei sovietice. Și iată-mă pus înaintea unui spectacol... virgin, a unei metafore originale de pozecie a circului. Făcută din zimbet și eleganță, dintr-un fel de ușurință în execuție ce-ți lasă impresia că figuri acrobatice din cele mai dificile, adevărate tururi de forță și de abilitate trupească pot fi făcute de toată lumea, de toți spectatorii.

Artiștii, purtînd mătăsoase și policrome costume de kermesă — ce nu dau în vileag bicepsii și pectoralii — își execută numărul cu o grație de amfitrion primind oaspeții la un banchet copios. Zimbet, ei ridică în dinți un partener de 70 de kilograme, ca și cum dinții n-au altă funcțiune decît aceea a surisului; „obiectul“ ce se învîrtește vertiginos sub plafon, nu-i ventilatorul, ci trapezista; trandafirul din buzele frumoasei brune n-a fost luat dintr-o glastră ci de pe parchet, de gura „contorsion stei“, posesoarea unui trup plămădit din cauciu. Și daghestanii? Iaraghi Gadjikurbanov? Dansind pe sirmă cu alte două parteneri pe umeri jocuri rusești — ne-au oferit și un minunat „Banul Mărac“ rominesc — de parcă ar fi umbrașat comod pe un larg parchet de salon, sau ar fi ronțait un covrig pe trotuar. Nici odată nu i-am văzut nădușiți de efort, își țeseau numărul între hotarele zimbetului, ca între doi pîștari înzîhirlandați cu glicine.

F. Brunea-Fox

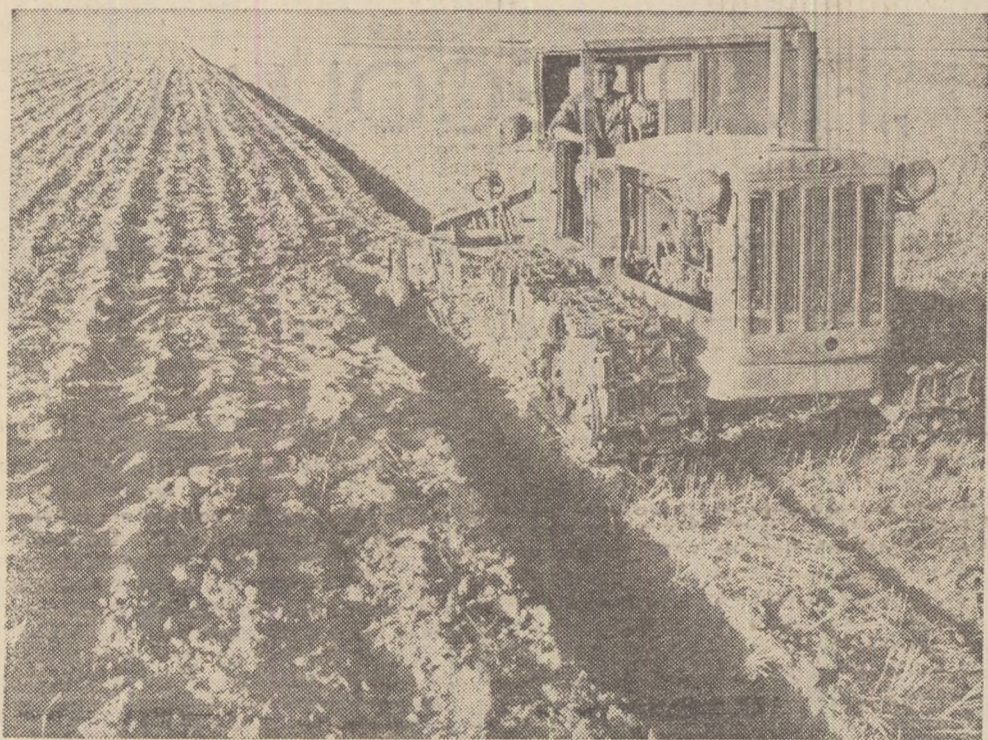
VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni, 20 lei;
pe un an 40 lei.

Pământuri deslefenite.

Intrecerea dintre regiunile economice ale U. R. S. S.

În presa sovietică apar tot mai frecvent știri despre marea întrecere dintre regiunile economice ale U.R.S.S. (sovnarhozuri). Expresia strălucită a inițiativei creatoare a maselor, a entuziasmului constructiv al poporului sovietic, această întrecere aduce o importantă contribuție la construcția desfășurată a comunismului. Lapidare, sobre, știrile din ziare dezvăluie uriașa forță creatoare a poporului care, cel dintâi în istoria omenirii, a pus capăt exploatarei și robiei capitaliste.

„Luindu-și angajamente sporite de a îndeplini planul septenal — scrie S. A. Stepanov, președintele sovnarhozului Sverdlovsk — în cinci ani, metalurgiștii și constructorii de mașini, minerii și lucrătorii din industria chimică, energeticienii și constructorii, toți oamenii muncii din regiunea economică Sverdlovsk și-au propus să pună în mișcare uriașe rezerve interne, să asigure îndeplinirea înaintea de termen a sarcinilor privind mărirea productivității muncii, reducerea prețului de cost etc.”.

Aflat în întrecere cu regiunea economică Dnepropetrovsk, sovnarhozul Sverdlovsk a obținut succese importante: planul de stat al producției globale pe primele zece luni ale anului a fost îndeplinit încă la 23 octombrie; în felul acesta se vor produce, suplimentar, mărfuri în valoare de sute de milioane de ruble.

Un bilanț îmbucurător prezintă și L. E. Lukici, președintele regiunii economice Dnepropetrovsk:

„Întimpinăm, scria el recent, sărbătoarea lui Octombrie așa cum se cuvine. Planul pe zece luni l-am îndeplinit înaintea de termen. Am dat peste plan aproximativ 100.000 de tone de fontă, peste 20.000 de tone oțel, 30.000 tone laminate, peste 600.000 tone mine-reu. Cunoaștem astăzi un avânt nemaîntâlnit. Până la sfârșitul anului, vor fi date în funcțiune două mari combinate de înobilare a minereului, precum și o fabrică de aglomerație și câteva mine”.

Îndeplinirea înaintea de termen a planului septenal — iată obiectivul principal al întrecerii dintre sovnarhozuri. Această nobilă năzuință îi însuflețește pe toți participanții la marea întrecere, fie ei din regiunile Novosibirsk sau Harkov, Moscova sau Leningrad. Astfel, colectivul uzinei Teajstankoghidropress din regiunea economică Novosibirsk a hotărât ca încă în anul 1963 să atingă nivelul producției prevăzute pentru sfârșitul septenalului. Colectivul fabricii de piese-radio din aceeași regiune s-a angajat ca, pe seama automatizării și perfecționării producției să ridice până la sfârșitul anului 1962 capacitatea de producție la nivelul prevăzut pentru anul 1965. Pentru aceasta, vor fi fabricate și puse în funcțiune 18 linii automate și semiautomate, 500 de mașini automate și semiautomate.

Pe lângă angajamentul de înaltă răspundere de a depăși prevederile septenalului, impresionantă în această întrecere este colaborarea frățească dintre sovnarhozuri. Regiunea economică Sverdlovsk, cum spuneam mai înainte, este în întrecere cu regiunea economică Dnepropetrovsk. Asta înseamnă o colaborare multilaterală, permanentă, tovarășească. Peste 100 de întreprinderi din Ural întrețin legături cu uzine, mine, combinate din Dnepropetrovsk. Mii de muncitori, ingineri, oameni de știință, din cele două regiuni, fac schimb de experiență, poartă corespun-

dență etc. Iată un exemplu edificator. În vara aceasta, un grup de furnaliști de la uzina „Petrovski”, în frunte cu directorul întreprinderii, I. I. Korobov, Erou al Muncii Socialiste, a plecat în Ural. Suflecându-și mințile, oaspeții au început să lucreze la furnalele combinatului din Nijni Taghil și au introdus acolo metodele lor de muncă. Schimbul de experiență a durat două săptămâni. În acest timp au fost produse peste plan sute de tone de fontă. Cei care mai aveau îndoieli asupra metodei folosite la Dnepropetrovsk s-au convins pe deplin de eficacitatea ei. După această demonstrație, la Nijni Taghil s-a trecut la reutilizarea furnalelor pentru presiuni înalte. Iar muncitorii de la Dnepropetrovsk au învățat de la cei din Nijni Taghil, mai ales în ceea ce privește îngrijirea vetrei și a bolții cuptorului.

Regiunea economică Harkov se află în întrecere cu regiunea economică Novosibirsk. „Constructorii de mașini din Siberia ne ajută mult — subliniază P. Sablev, directorul uzinei de tractoare din Harkov. Ei ne împărtășesc bucuroși „secretele” lor. Inginerii din Novosibirsk de pildă, ne-au recomandat să folosim agregatul de formare cu șase poziții și mașina pentru strunjirea electrică a pieselor turnate din fontă, ceea ce duce la sporirea considerabilă a productivității muncii în atelierele de turnare”.

Colaborarea din cadrul mării întreceri se desfășoară pe planuri foarte variate. Unul dintre cele mai importante este cel științific. V. A. Trapeznikov, directorul Institutului de automatică și telemecanică al Academiei de Științe a U.R.S.S., scrie în acest sens: „Între savanții din Moscova și Leningrad au existat dintotdeauna legături strânse de creație. Aceste legături s-au întărit și mai mult acum, cind se desfășoară întrecerea dintre cele două regiuni economice. Lucrătorii institutului nostru întrețin raporturi cu colectivele întreprinderilor din Moscova și Leningrad. Astfel, recent am predat uzinei „Krasnaia Zarea” documentația necesară fabricării de mașini pentru analiza schemelor de relee și contacte. Aceste mașini vor ușura considerabil munca inginerilor proiectanți”.

În cadrul întrecerii cresc rîndurile participanților la mișcarea pentru obținerea titlului de brigadă a muncii comuniste. Numai în sovnarhozul Novosibirsk lucrează însuflețiiți de cuvîntul de ordine: „Să învățăm, să muncim și să trăim în chip comunist”, peste 60.000 de muncitori, peste 3.000 de ateliere, schimburi și brigăzi. Muncitorii și funcționarii din 12 uzine și fabrici din aceeași regiune au anunțat că întreprinderile lor sînt hotărîte să cîștige dreptul de a se numi întreprinderi de muncă comunistă. În regiunea economică Harkov, peste 200.000 de oameni ai muncii participă la mișcarea fruntașilor și brigăzilor de muncă comunistă. S. A. Stepanov, președintele sovnarhozului Sverdlovsk, subliniază că „în lupta pentru cucerirea titlului de colectiv de muncă comunistă se încadrează ateliere și chiar uzine întregi”...

Marea întrecere dintre sovnarhozuri confirmă astfel o dată mai mult eroismul în muncă al oamenilor sovietici, profundul lor patriotism, înalta lor forță creatoare, caracteristice epocii de construire desfășurată a comunismului.

Ion Musculeanu

OPINIA PUBLICĂ ÎN ACȚIUNE

Deceniile de încheiere ale secolului nostru vor fi martore la dispariția unei realități milenare: deosebirea dintre sat și oraș. În septenal, în U.R.S.S. urmează a se face pași însemnați în privința dezvoltării producției agricole. Pe această bază, se va putea asigura populației sătești un standard material și cultural considerabil îmbunătățit. Obiectivul urmărit este, după cum s-a mai spus, transformarea satelor colhoznice în localități de tip urban, bine amenajate în care să fie folosite toate realizările moderne în domeniul serviciilor comunale, al satisfacerii necesităților culturale și al deservirii convenite a populației. Multe mlađițe ale acestui viitor nu prea îndepărtat, există de pe acum.

La recenta sesiune a Sovietului Suprem al R.S.F.S.R., s-a amintit, de pildă, că în satele Federației Ruse funcționează în prezent 66.000 de cluburi, 52.000 de biblioteci, peste 50.000 de cinematografe, multe librării, chioșcuri de ziare. În aceste sate trăiește și muncește o uriașă armată de mecanizatori, peste 6.000.000 de specialiști în agricultură, învățători, lucrători în domeniul sanitar și în alte domenii, cu studii medii de specialitate și studii superioare. Un fenomen caracteristic este aflulul spre producția agricolă al tinerilor absolvenți ai școlii medii. Caracterul muncii agricole se schimbă sub ochii noștri, transformindu-se, în tot mai mare măsură, într-o varietate a muncii industriale.

O pildă vie de felul cum se schimbă viața în această perioadă de continuă transformare o oferă satul colhoznic „Bolșevik” din regiunea Vladimir. Centrul așezării colhoznice aproape că nu se deosebește de orice localitate urbană. Casele colhoznicilor au lumină electrică, radio, telefon, apă curentă și termofacție. Colhozul dispune de un impunător club cu sală de lectură și bibliotecă, televizoare etc. Pentru copii s-a construit o întreagă rețea de institute școlare și preșcolare. De la începutul anului și pînă acum colhozul „Bolșevik” a cheltuit circa 500.000 de ruble numai pentru nevoile social-culturale.

Desigur că un imens rol în schimbarea înfățișării satului este chemat să-l joace colectivitatea. În acest domeniu se vădește o dată mai mult ce uriaș rezervor potențial reprezintă opinia colectivului — opinia publică.

De la o vreme, în numeroase localități rurale din U.R.S.S. s-a încetățenit tradiția convocării, din cind în cind, a unor adunări sătești, cu un caracter mai larg decît obișnuitele sesiuni ale sovietelor locale. De exemplu, în satele regiunii Kuibîșev, asemenea adunări au loc ori de cite ori în viața satului se ivește o problemă importantă, pentru a cărei rezolvare se simte nevoia de a se recurge la înțelepciunea obștei.

Satul Ekaterinovka, în care s-a ținut deunăzi o astfel de adunare obștească, este un alt exemplu de așezare rurală care merge cu pași repezi spre dăștiințarea deosebirii de oraș. Sat mare, cu 4.000 de locuitori și 1.000 de case pe lângă bogatul colhoz „Zrile plaiurilor Volgăi”, aici se află o fabrică de frîngării și alte citeva secții ale unor întreprinderi de industrie locală, o școală de mecanizare a agriculturii, citeva organizații cooperatiste, o serie de magazine, ateliere de croitorie și cizmărie, farmacia, un spital cu maternitate, trei puncte sanitare, o școală medie cu 600 elevi, o frumoasă Casă de cultură, bibliotecă etc.

Toate acestea există, dar colhoznicii din Ekaterinovka, vād mult mai departe și nu înțeleg să se mulțumească numai cu ce s-a făcut. Perspectivele dezvoltării satului lor îi interesează în cel mai înalt grad. Viața nu stă pe loc, iar ca să te poți ține după ea trebuie să-ți comanzi cizme „de șapte poște”.

Nu este o simplă întimplare faptul că pe masa președintelui sovietului sătesc s-au adunat, în ultimul timp, întimpinări de felul următor: „Cind se va rezolva problema termofacției satului nostru?”

„De ce pentru repararea televizorului trebuie să alergăm pînă la Bezenciuk?” „Cind are de gînd miliția să instaleze în sat semnele de circulație?” „N-a sosit oare vremea să se organizeze în satul nostru un birou de informații?” Invocarea unor lipsuri de asemenea natură dovedește că inșeși necesitățile ce se cer satisfăcute, sînt, după cum se vede, de „tip urban”. Este o nouă dovadă a înaintării continue a satului pe calea apropierii de oraș și a îndepărtării treptate a barierelor despărtitoare.

La ultima adunare sătească, dintre cei 500 de participanți — de notat masiva proporție a celor prezenți în raport cu totalitatea locuitorilor — mulți au ridicat cu toată stăruința problemele amintite, socotind că numai prin sezișarea sovietului local, datorită lor cetățenească nu se poate socoti împlinită. O altă problemă urgentă dezbătută la adunare a fost aceea a necesității formării unei brigăzi permanente de construcții, ținînd seama de numeroasele cereri ce se ivesc în legătură cu lucrările de construcții în colhoz, în întreprinderi și pentru diverși locuitori.

Au fost și vorbitori care să spună că e foarte lăudabil dacă gîndurile unora zboară către viitor, ridicînd problema însemnată a termofacției satului, dar pînă atunci, poate că ar fi mai nimerit să se rezolve imediat problema înființării unei băi publice moderne și a unei spălătorii de rufe.

Din sală a răsunat glasul unei ridicate conștiințe sociale:

— Prea ne-am obișnuit să cerem totul de la stat. Mereu se aude: „Dați !”, „Faceți !”, „Construiți!”. Și așteptăm să ni se dea, să ni se facă, să ni se construiască. Dar noi ce facem, oare noi nu putem face nimic ?

— Foarte adevărat ! a răspuns în cor adunarea. Să trecem cu toții la treabă. Să nu fim mai prejos de orășeni, care înalță atîtea locuințe frumoase, școli, grădinițe, creșe.

Cind dezbaterile s-au încheiat și a sunat ceasul hotărîrilor, adunarea a decis să se elaboreze un plan de perspectivă pe 2-3 ani cu privire la construcțiile de interes obștesc. Planul prevede construirea unei băi publice și a unei spălătorii moderne, a unor ateliere de reparatii pentru televizoare, aparate de radio, ceasornice. Pentru a contribui la realizarea acestor obiective, fiecare locuitor din sat opt pentru muncă va presta pe șantierele respective de construcție 20 de zile de muncă voluntară în 1961, 25 de zile în 1962 și 20 zile în 1963.

În cele cinci ore cît au durat dezbaterile a domnit o atmosferă foarte animată. Nici un moment n-a fost nevoie de vreo stăruință din partea biroului adunării pentru a îndemna pe participanți să ia cuvîntul. A fost o însuflețită adunare a gospodariilor care au discutat cu interes și cu sinceritate despre nevoile lor imediate și despre înfăptuirea unor obiective de perspectivă care vor contribui la continua înfrumusețare a satului în care trăiesc, dîndu-i tot mai mult un aspect orășenesc.

M. Mihail

Colocvii cu colegii sovietici

de prof. dr. Ana Aslan

Intre 12 și 20 octombrie am fost la Moscova și Leningrad, la invitația Academiei de Științe a Uniunii Sovietice. Am străbătut distanța de 3.000 kilometri în numai două ore și 15 minute, la bordul unui avion Tu-104, în condiții excepționale.

Doream foarte mult să cunosc ultimele realizări teoretice și tehnice ale cercetărilor sovietice în domeniul bătrâneții. Se știe că în Uniunea Sovietică există o puternică tradiție în acest domeniu și că actualele cercetări efectuate atât în U.R.S.S. cât și la noi și în alte țări, s-au dezvoltat pe baza acestei tradiții.

Mărturisesc că am fost profund impresionată de marile schimbări survenite în înfățișarea Moscovei față de ultima mea călătorie, de acum doi ani, îndeosebi în cartierul Univesității, — cartier nou — pe care-l străbătuți cu mașina o jumătate de oră fără a-i da de capăt. Aici se desfășoară o mare parte a vieții universitare și o parte din viața științifică a capitalei sovietice.

Te impresionează afluența uimitoare a turiștilor; atât la Moscova cât și la Leningrad am avut ocazia să întâlnesc întâmplător doctori din New York și din Olanda, pe care-i cunoașteam. Veniseră acolo interesați de progresele din domeniul medicinei și din domeniul culturii sovietice. Străinilor care vin în Uniunea Sovietică ca turiști sau ca invitați li se oferă toate condițiile pentru a cunoaște pe larg toate realizările actuale, precum și monumentele istorice și comorile de artă păstrate cu deosebită grijă.

Din punct de vedere științifico-medical, atât la Moscova cât și la Leningrad, predomină în momentul de față studiile care arată importanța sistemului nervos în menținerea sănătății ca și în cursul afecțiunilor și al îmbătrânirii — teorie împinsă de marele Pavlov și continuată astăzi cu un deosebit interes. La Leningrad, am avut ocazia să vizitez locurile unde a trăit și a lucrat acest genial savant. La 50 km de Leningrad, în micul oraș al științei, Koltuși, departe de drumurile circulare și-a petrecut I. P. Pavlov ultimii ani ai vieții. Aici se află „turnul tăcerii”, în care savantul efectua celebrele sale experiențe asupra reflexelor condiționate și unde și astăzi își continuă cercetările o serie de învățați ca Cernigovski, Airapetranz, Speranskaia, Hrișceva și alții. Camera personală și sera în care Pavlov își îngrijea florile sunt păstrate așa cum au fost, în semn de omagiu. Cercetările din domeniul activității nervoase superioare efectuate în acest institut se îndreaptă spre investigații complexe de biochimie și de farmacologie. Printre altele, se fac cercetări asupra farmacologiei creierului. Prof. Topkalo a demonstrat prin metoda reflexelor condiționate, că novocaina are o acțiune asupra activității nervoase superioare, stimulind-o, lucru care a fost susținut de noi în cercetările de fiziologie pe care le-am efectuat la om tot cu ajutorul metodei reflexelor condiționate. La acest institut am fost invitată să țin o conferință, în care am prezentat cercetările experimentale efectuate împreună cu colectivul Institutului de geriatrie „C. I. Parhon”, folosind procedee sovietice și anume metoda Speranski.

Tot la Leningrad am vizitat una din policlinicile orașului — Policlinica nr. 37. Aici consultă mai bine de două sute de medici. M-a interesat în chip deosebit modul de organizare a policlinicii, care are un fișier imens. Numai în cursul anului trecut au fost efectuate

1.200.000 de consultații, iar zilnic sint examinați 3.500—4.000 de pacienți. Directorul policlinicii m-a condus să vizitez un cabinet special, unde se aplică terapeutică cu novocaină H₂, — după metoda introdusă de noi — la aproximativ 1.000 de cazuri. Această terapeutică este folosită de asemenea și în secția de neurologie a Policlinicii.

Cu ocazia călătoriei, s-au pus bazele unei colaborări între Institutul de fiziologie „Pavlov” din Leningrad, — sectorul condus de prof. Baranov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., care se preocupă în special de domeniul endocrinologic al îmbătrânirii — și Institutul de geriatrie „C. I. Parhon”. De asemenea, între Institutul de fiziologie „Speranski” din Moscova, sectorul condus de acad. prof. Dumășian — și Institutul nostru.

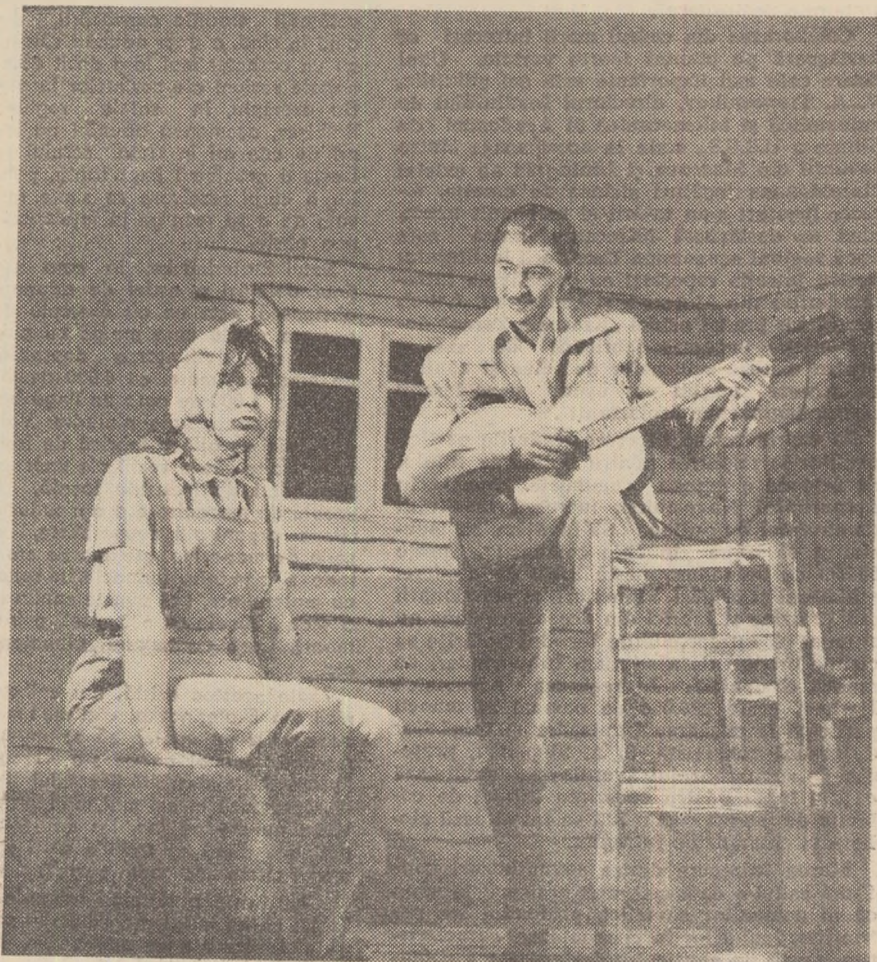
Am avut multe discuții științifice și ne-a fost de un real folos vizita ce am făcut-o academicianului Oparin, care efectuează cercetări extrem de interesante în domeniul chimiei vitaminelor.

Cu prilejul recentei călătorii ne-am putut întări convingerea despre marile calități care caracterizează pe oamenii de știință sovietici: un deosebit interes pentru știința pusă în slujba omului, pentru latura concretă a cercetărilor, dorința de a sprijini, de a lua parte activă la elucidarea problemelor dificile, spunându-și deschis punctul de vedere, nefiind sceptici față de cercetările altor oameni de știință, ci dimpotrivă, experimentându-le completându-le, pentru a duce mai departe cuceririle științifice.

Pentru toate acestea, socotesc călătoria mea în Uniunea Sovietică, ca fiind cea mai interesantă dintre cele făcute în ultimul timp. Am simțit acolo din plin dorința de colaborare și de sprijin a cercetătorilor sovietici, atât de necesară pentru progresul științific și am constatat un interes deosebit față de lucrările Institutului român de geriatrie călăuzite de concepțiile acad. C. I. Parhon.

O deosebit de caldă manifestare ne-a făcut Asociația de prietenie sovieto-romină. Am constatat încă o dată că această Asociație este extrem de activă, căutând să sprijine în toate domeniile legăturile dintre popoarele noastre. La conferința ce a avut loc în cadrul Asociației au asistat și câțiva vechi revoluționari, tovarăși de luptă ai lui Lenin, care au arătat o deosebită simpatie pentru știința din R.P.R. și pentru lupta ce se duce în Institutul de geriatrie din București împotriva bătrâneții, pentru prelungirea vieții active a omului.

Intr-un cuvânt, a fost o călătorie extrem de interesantă care ne-a oferit impresii bogate și mari satisfacții.

Scenă din spectacolul „Fiul secolului”. Bolșakov (Val Săndulescu), Katița (Liliana Tomescu).

VIAȚA TEATRALĂ

„FIUL SECOLULUI”

(Piesă în 3 acte de I. Kuprianov
— la Teatrul Armatei)

Se spune că impresia pe care un om ți-o lasă la prima vedere este de obicei cea hotărâtoare. Se poate să fie așa...

Trebuie să mărturisesc, însă, că impresia pe care mi-o lasă o piesă la prima lectură este cu siguranță cea hotărâtoare, iar „Fiul secolului” de I. Kuprianov m-a cucerit încă de la primele rînduri.

Am montat acest spectacol la Teatrul Armatei cu prilejul sărbătoririi zilei de 7 Noiembrie.

Nu vreau să povestesc piesa cititorilor; vreau să le spun atât: este vorba despre oameni... Despre tot felul de oameni: mai răi, mai buni sau excepționali. Este vorba de sufletul omului, de grijile lui mici și mari, de năzuințele, de necesitățile și de viața lui personală.

Acțiunea se petrece în taigaua siberiană, pe șantierul de construcție a unei uriașe hidrocentrale. Au venit aici să muncească oameni din întreaga Uniune Sovietică. Sudul, Nordul înghețat, Moscova, stepele Ucrainei și Orientul îndepărtat și-au trimis reprezentanți care să ajute la ridicarea încă unei trepte spre comunism.

Hydrocentrala se înalță vertiginos; se muncește cu elan; se fac toate sacrificiile pentru ca indicii de plan să fie depășiți.

O analiză statistică a construcției ar dovedi că lucrările merg cum nu se poate mai bine; Kuprianov însă pornește de la o analiză sufletească a constructorilor; sondajul adinc în sufletele oamenilor va dovedi că ei nu sint tocmai mulțumiți: conducerea nu se interesează de ceea ce-i în inima muncitorului. Fotografia brigadierului frunțas stă neclintită pe panoul de onoare, dar și el stă neclintit de doi ani într-un loc unde o viață de familie este cu neputință. Conducerea își construiește vile, muncitorii continuă să locuiască în barăci. Despre educarea și reeducarea oamenilor se pare că s-a uitat cu desăvîrșire. Directorul șantierului a încetățenit metoda: cum se întâmplă ceva — om în loc — și nu-l mai interesează soarta celui îndepărtat. „Dar noi construim comunismul cu oamenii pe care-i avem” ne spune Kuprianov prin intermediul eroului său principal, Bolșakov: „și nu construim ca să construim ci pentru oameni construim”...

★

Voi încerca să vă prezint cîtiva din eroi, pe care autorul pare a-i fi construit, avînd

prezentă în gînd replica lui Gorki: „Omul, ce mindru sună acest cuvînt!”.

Feodor Fedotovici Bolșakov, pilonul principal al piesei este una din cele mai frumoase figuri de eroi pozitivi din dramaturgia sovietică contemporană. Un suflet de viteaz, într-un corp șubred; o minte ageră într-un corp care mai păstrează urma rănilor războiului; generos cu oamenii, deși viața nu a fost generoasă cu el. Feodor Fedotovici pornește o luptă care a speriat pe alții, în aparență, mai puternici decît el. Pătrunde treptat sufletele și gîndurile muncitorilor; trăiește alături de ei și în condițiile lor de trai. Nu dezarmează, oricîte greutăți ar întîmpina. Zbuciumul sufletesc, neliniștile și nesiguranțele lui nu le cunoaște decît Natașa, soția sa, care e nevoită, însă, să trăiască departe de el, la Moscova. Lipsit uneori de căldura oamenilor, Bolșakov continuă să le dea gîndurile, pricepera, munca și chiar sănătatea lui. Reprezentant al Comitetului Central al Partidului el reușește să traducă în viață principiile partidului.

Ceea ce mi se pare deosebit de important de subliniat este că autorul, oricînd acest erou complex, nu-l prezintă ca o individualitate excepțională, rar întîlnită. El rămîne un om obișnuit. Simțim parcă alături de el pe toți ceilalți „fii ai secolului nostru”, eroi care construiesc comunismul în diferitele domenii ale vieții.

Am considerat ca cel mai nimerit interpret al acestui rol pe actorul Val Săndulescu. Căldura și sensibilitatea impletite cu o inteligență lucidă sint punctele de plecare pentru a da viață lui Feodor Fedotovici Bolșakov.

Colegul său Florin Stroe interpretează cu forță și temperament pe violentul director al șantierului, Alexandr Andreievici Prokofiev. Pentru el nu există nimic în afara terminării cu succes a hidrocentralei; nu preocupăste nici un efort pentru grăbirea lucrărilor. E un comunist și un constructor vechi, dar prins de interesele șantierului și de proporțiile gigantice ale construcției a uitat de oameni, de „vrăjitorii cei mici care astăzi obligă apa să reverse căldură și lumină”. Prokofiev s-a transformat într-un conducător despotice. Cioenirea dintre el și Bolșakov va fi puternică; două firi atît de deosebite dar la fel de viguroase greu se vor putea înțelege.

Și acum cîteva cuvîntele despre Nastea Bulatova, fetișcana care pare a se înrudi cu Valea, neuitata eroină a „Poveștii din Irkutsk”. Bețivă, nedisciplinată și obraznică Nastea este gata să fie îndepărtată de pe șantier. Despre cauzele care au adus-o pînă aici, despre trecutul ei trist, nu întrebă însă nimeni. Singur Bolșakov se va apropia de ea, și nu pentru că s-ar părea că este propria lui fiică, dar pentru că o socoteste un om și, după toate probabilitățile, încă unul din cei mai buni. Temperamentul complex, trecerile de la scenele de beție la cele de sensibilitate și puritate copilărească, constituie un rol greu, pe care talentul actriței Liliana Tomescu îl satisface, cred, la un înalt nivel.

★

În montarea spectacolului, am căutat să redau cît mai pregnant mesajul piesei: „Pentru ca oamenii să se gîndească mai mult la oameni”.

Am folosit toate mijloacele pe care le are la îndemînă un regizor pentru transmiterea ideilor autorului. Jocul realist, sobru și limpede al actorilor; un decor simplu dar sugestiv, un colorit viu și precis; sublinierea replicilor-cheie din spectacol, un ritm viu și susținut, — au avut drept scop ca spectacolul să adopte un caracter agitar, mobilizator, dar căruia să nu-i lipsească nici sensibilitatea profund omească.

Piesa „Fiul secolului” și-a dovedit calitățile și eficacitatea în primul rînd față de interpreți și față de mine. Trebuie să mărturisesc că una din marile bucurii la repetiții, a fost să văd cum fiecare actor, indiferent dacă repeta un rol mare sau unul mic, s-a apropiat cu dragoste de personaj. Materialul uman de studiat a fost bogat și generos; am fost cu toții captivați de la început.

Spectacolul „Fiul secolului” își propune, la rîndul lui, să cucerească și să convingă publicul spectator.

Sanda Manu

Oțelarul zaporojean Nikolai Gubar

**DOCUMENTE
CONTEMPORANE**

Intimplări dintr-o uzină - prototip a tehnicii comunismului

Sînt convins că una din cele mai complicate încercări pentru imaginația noastră este realizarea viitorului în prezent, intruchiparea a nenumărate imagini socotite timp îndelungat depărtate, foarte depărtate de noi și devenite deodată contemporane, precise, palpabile, ale noastre. Omul sovietic supune închipuirea omenirii la asemenea mari încercări spre binele și progresul ei continuu.

În general - sub impulsul extraordinarelor realizări sovietice - noi nu ne mai închipuim cele mai multe dintre imaginile viitorului într-o lumină fantastică, și avem dreptate, căci în ziare apar astfel de ipoteze emoționante ca aceasta, de pildă, a eminentului savant G. I. Pokrovski: să se amplaseze în apropierea unuia dintre poli Pământului un uriaș motor cu reacție atomică, camerele de ardere să fie asigurate prin crearea unor cratere artificiale, și, conform dorinței omenești, Pământul să fie mișcat de pe actuala sa orbită pe o alta mai aproape sau mai departe de Soare, pentru o schimbare considerabilă a climei terestre. Aceasta e, desigur, o imagine fantastică a viitorului și imaginația noastră vibrează numai la gândul că peste câteva decenii s-ar putea ca urmași de-ai noștri să trăiască o asemenea clipă. Chiar cînd în ziare apar fotografiile ale cosmonauților sovietici care se pregătesc în laboratoarele experimentale - noi îi raportăm pe un plan fantastic, impresionanți de imbrăcămintea aceea nemaivăzută sub care palpită inimile lor. Ne vine greu să credem - aceasta e încercarea pentru imaginația noastră - că aceștia sînt oameni reali, contemporani cu noi - și totuși acest om viitor, prin forța științei sovietice, este absolut prezent, singele pulsează în vinele sale, iar savanții anunță plecarea omului în Cosmos peste un timp ceva mai lung ca nașterea unui copil, nu se știe exact cu cît... Vreau să spun, prin aceste exemple, că trebuie să ne obișnuim cu o optică mult mai elastică asupra viitorului, atunci cînd urmăm viața Uniunii Sovietice. În această ordine de idei, merită toată atenția discuția pe care scriitorul Bilinov a avut-o cu directorul marii uzine metalurgice „Dzerjinski” din Dneprodzerjinsk. În esență, Bilinov a discutat cu un om al viitorului - un om ca toți oamenii, dar un om între oameni, un om obișnuit, dar nu un om oarecare, Gheorghe Gheorghievici Oreșkin. Nu e un cosmonaut, nu are nimic fantastic - e doar directorul uneia din cele trei uzine sovietice experimentale, demonstrative, o uzină prototip pentru automatizarea și tehnica nouă a comunismului. Ceea ce se va generaliza în întreaga metalurgie sovietică, viitorul adică, se experimentează acum, acolo, la „Dzerjinski”, la Dzerjinka - cum alintă oamenii acest colos industrial, așa cum s-au obișnuit să numească uriașul de la Magnitogorsk - Magnitka sau glorioasele uzine Putilov - Putilovka. E foarte frumos să alinți uzina dragă ca pe un om - Vaska, Natașenka, e terestru, e uman, e semnul unei intimități pe care sensibilitatea muncitorului sovietic o resimte profund. În mîngierea aceasta e topit trecutul aspru și imaginația sovietică, cea care concepe reactoare atomice amplasate la pol pentru a deplasa Pământul de pe orbită, dispariția muncii fizice și automatizarea, se hrănește substanțial din trecut. Viitorul nu anulează amintea. Leonid Brejnev, președintele Prezidiului Sovietic

Suprem al U.R.S.S., a muncit la Dzerjinka, cu ani și ani în urmă, cînd ziua de azi părea un viitor la fel de fantastic ca ideea lui Pokrovski - și Leonid Ilici Brejnev va numi desigur totdeauna Dzerjinka - Dzerjinka, Scriitorul care stă în fața directorului în 1960 își aduce aminte de primele sale reportaje în calitate de corespondent regional, consacrate acestei „perle a metalurgiei sudului sovietic” - cum se numea atunci în toate ziarele Dzerjinka - are nostalgii după un meșter cam înapoiat care, în anii aceia de început, nu prea vroia să-și împărtășească secretele comsomoliștilor ce fugeau după el hotărîți să-l oblige... Oreșkin ride, el își mai aduce aminte de meșterul acela și - puțin îndemnat de literatură - atrage atenția scriitorului că acum vechea „perlă” face parte dintr-o constelație a industriei metalurgice sovietice, dacă se poate exprima metaforic în calitate de director. Pentru el, Dzerjinka e Dzerjinka de 35 de ani; a venit în uzină după războiul civil, tînr încărcător la cuptoare, la lopată, în plin haos economic. În 1930 a absolvit Institutul seral al uzinei, prima promoție. În 1941 a plecat, în retragere, la Magnitka, șef de laborator; în 43 s-a întors la Dzerjinka, aruncată în aer de hitleriști; era șef la cuptoare, la cuptoarele aruncate în aer. Le-au reconstruit, pînă la ultima cărămidă - și iată încă o dată, că uzina lor nu poate fi numită altfel decît așa, ca o ființă dragă. Cuptoarele Martin au acum o capacitate dublă decît cele dinainte de război (370 tone față de 185); au elaborat o nouă tehnologie, a șarjei bazată pe folosirea gazului metan, pentru care le-a fost conferit Premiul Lenin. În 1959, într-o scrisoare a întregului colectiv către C.C. al P.C.U.S. au demonstrat posibilitatea atingerii în 1963 a nivelului de producție prevăzut în plan pentru 1965. „Nu ne-am înșelat” - subliniază directorul această victorie a imaginației lor judiciare, științifice. În 1960, la oțel se vor depăși prevederile anului 1965! Practic, septenalul a fost îndeplinit în 2 ani! Și această performanță omenească are tot dreptul să ne stimuleze imaginația, ca și o nouă reușită în laboratoarele cosmice în lupta pentru învingerea stării de imponderabilitate.

Dar imaginea cea mai deplină pentru forța cu care viitorul se concentrează în prezent la Dzerjinka este acest Oreșkin, acest fost lopătar urmărind contururile uzinei comuniste, automatizate, așa cum se profilează chiar acum, nu poimîine, nu mîine, ci azi - înaintea zborului omnesc în Cosmos. Oreșkin, directorul care a pornit de la lopată, ia parte la dispariția încălțărilor de cupatoare. La ora actuală mai sînt 575 - dar viitorul nu mai garantează cituși de puțin existența lor.

Automatizarea va alunga lopata, va reduce la minimum munca fizică. În întreg procesul tehnologic, peste tot, vor munci automatele, mașinile de calcul, televizoarele; Institutul de automată din Kiev, precum și alte institute de cercetări și proiectări, - circa 50! - lucrează asiduă pentru grăbirea ritmului de transformare a uzinei. La secția de furnale se experimentează prototipurile pentru depistarea și corectarea automată a anomaliilor. Recent, a fost rezolvată problema prelucrării termice a șinelor, ceea ce a dus la creșterea cu o dată și jumătate a productivității laminorului. În aceste condiții, s-a impus schimbarea radicală a repartizării inginerilor și tehnicienilor; viitorul - prin acest prezent: a 2.000 de muncitori cu studii medii și superioare, a peste 3.000 cu școala medie de cultură generală - viitorul, care prevede completarea numărului de muncitori la Dzerjinka numai cu oameni avînd școala medie! a cerut insistent crearea tipului de inginer eliberat de multe sarcini administrative, de „supravegherea” inutilă a unor muncitori culți și bine calificați, un tip de inginer creator, permanent legat de perfecționarea producției. Verigi inutile au fost simplificate, în schimb laboratoarele, birourile de studii și proiectări, de construcții au fost întărite, pentru ca marile avînt tehnic, gîndirea inovatoare să se dezvolte la maximum.

Și în timp ce absolventul primei promoții de ingineri a Institutului seral de la Dzerjinka înfățișează perspectivele asigurării cadrelor pentru următorii ani, scriitorul își pleacă privirea pe mîinile acestuia. Sînt mîini grele, palme bătătorite de muncă... Sensibil, directorul uzinei în care se proiectează automatizarea cea mai desăvîrșită, precizează că continuă să muncească, să sape, să dea la rîndea, să taie cu fierăstrăul; și-a făcut singur mobila, la firma „Oreșkin și fiii”. Un hohot de ris îi luminează fața învăluind astfel continua concentrare a viitorului comunist în particulele prezentului.

Radu Cosașu

O stradă nouă în stațiunea Hosta, pe malul Mării Negre și strada Școlii.

CREION

Se naște o epopee...

Zilele trecute „Pravda” a lansat o înflăcărată chemare către scriitori, oameni de știință și de artă, ziaristi, corespondenți din uzine și sate, către toți cei care vor să scrie. Marele ziar a arătat că își pune la dispoziție paginile „Eroilor zilelor noastre” - cum se va intitula o rubrică pe care o va iniția curînd. În cadrul acestei rubrici vor fi publicate sistematic reportaje despre oamenii înaintați din diferite domenii de activitate, oameni care prin munca lor, creatoare pentru realizarea înaintea termen a planului septenal, prin viața lor de zi cu zi, fac să se contureze tot mai precis profilul omului viitorului comunist.

Omul viitorului comunist... Va fi în el ceva din chipul inovatorilor în producție de la orașe și sate; din chipul minunaților savanți sovietici care au pornit impetuos la asaltul Cosmosului; din chipul celor vîrstnici și tineri, care la chemarea partidului și a Comsomolului au plecat să desjelenască pămînturile și să înalțe grandioasele construcții ale septenalului; din chipul celor care în încleștări neînchipuit de grele cu dușmanul, au apărut cu arma în mînă libertatea patriei lor, iar acum apără munca pașnică, creatoare a oamenilor sovietici, pacea întregii lumi; din chipul fruntașilor și brigăzilor de muncă comunistă care lucrează și trăiesc într-un fel nou, ce depășește, prin semnificațiile lui, prezentul; din chipul celor care își consacră întreaga viață operei nobile de educare a tinerei generații...

Cîntați eroii zilelor noastre!, cheamă „Pravda”.

Eroii zilelor noastre...

Fiecare epocă istorică își are faptele și eroii ei.

În literatură au rămas multe epopei și cîntări nemuritoare despre războaie și războinici - fapte și eroi ai altor secole din istoria omenirii. Dar Revoluția din Octombrie, care a marcat începutul unei ere noi, a născut altfel de fapte și alții de eroi, cele mai umane fapte și cei mai umani eroi, pentru care pacea, munca constructivă, fericirea oamenilor sînt valori supreme.

Eroii aceștia sînt lingă noi, printre noi - scrie „Pravda”. „De aceea ne adresăm colectivelor uzinelor, colhozurilor și sovhozurilor, instituțiilor științifice și de învățămînt, unităților militare: indicați-ne despre cine să scriem, pe care dintre tovarășii voștri de muncă îi socotiți eroi ai zilelor noastre”.

Reportajele care vor fi publicate în paginile ziarului, vor fi apoi strînse în volume, iar prima carte din acest ciclu va apărea, ca un dar colectiv, în cîntea celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

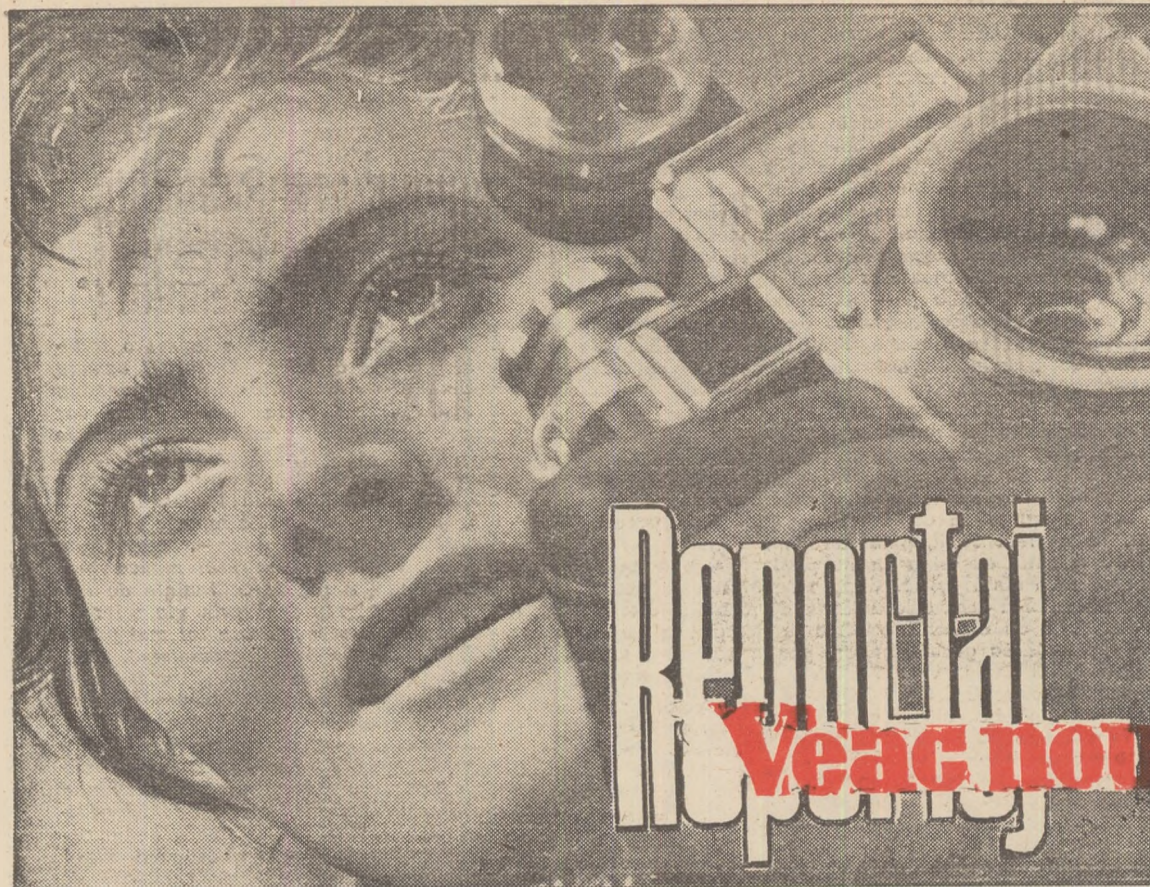
Vor fi prezenți, fără îndoială, în paginile cărților despre contemporanii noștri - constructori ai comunismului, oameni ca Valentina Gaganova, Iaroslav Cij, Nikolai Mamai și alții alți inițiatori de mișcări răspîndite larg nu numai în Uniunea Sovietică, ci și peste hotarele ei. Vor fi prezenți savanți cunoscuți, dintre cei care au impus pe primul plan în lume știința și tehnica sovietică.

Dar vor fi prezenți fără îndoială, și „anonimi” ca Fiodor Kozlov care, plecînd să desjelenască pămînturile din Altai, și-a scos din valiză hainele călduroase, alții de necesare în aspra climă siberiană, și a pus în loc cutii cu semințe de flori. (Se mai poate îndoi cineva că omul va duce și în Lună o ramură de liliac?) Și tineri ca aceia dintr-un colhoz din Kuban, care au lucrat zile și nopți fără întrerupere, cutundați în apă pînă la briu, ca să salveze recolta. (Zilele acestea ziarele au anunțat că în toamna aceasta Kubanul a dat țării 100 de milioane de puduri de cereale!) Și amiralul pensionar care n-a putut suporta liniștea unei bătrîneși asigurate, și a preluat conducerea unui sovhoz rămas în urmă, cu hotărîrea de a-l aduce „pe linia de plutire”. Și tinerii care cer, care silesc aproape Comitetul sovietic pentru zborurile interplanetare să le acorde lor dreptul de a fi, atunci cînd va veni momentul, primii călători în Cosmos. Și crescătorul de porci V. Minin, pînă mai ieri tractorist, care și-a părăsit vechea meserie, alții de îndrăgiti și bine plătiți, fiindcă a înțeles că spre binele colhozului este mai necesar să se apuce de creșterea porcilor. Și alții alții...

Sînt ei eroi ai zilelor noastre? Incontestabil! Fiindcă orice act omnesc săvîrșit în numele progresului social și al fericirii întregului popor, include în el sensul major al eroismului. Fiindcă ei sînt forța morală care poartă societatea sovietică mereu înainte, spre comunism.

Iar oamenii numesc, pe bună dreptate, comunismul „visul de aur al omenirii”.

Iulia Scutaru

(II) Pe urmele

Un oraș a pornit să cucerească viitorul

LA SEVASTOPOL: troleibuze fără taxator, cinematografe fără controlori de bilete, restaurante în care clientul își face singur socoteala, biblioteci în care-ți iei singur cartea pe care o dorești

Cînd primele brigăzi de muncă comunistă au pornit să exploreze viitorul, întreg orașul a urmărit cu o atenție încordată faptele lor. Acum, în Sevastopol există peste 600 de brigăzi de muncă comunistă. Pentru dobîndirea acestui titlu de onoare luptă secții și întreprinderi întregi. Lucrul cel mai îmbucurător, însă, este că această mișcare s-a revărsat peste malurile ei, a trecut dincolo de porțile diverselor întreprinderi. Încît astăzi întreg Sevastopolul e antrenat în explorarea vieții noi.

Oamenii muncii din Sevastopol au hotărît să transforme orașul lor într-o grădină înfloritoare, în orașul unei muncii de înaltă productivitate, de ordine exemplară și cultură. S-a pornit de la lucrurile mici — de la îngrijirea curățeniei și plantarea de spații verzi. Sute de mii de locuitori au participat la „voskresnice”. Ei au adus în oraș munți întregi de pămînt pentru ca pietrele să se acopere de flori, arbuști și arbori. Într-un singur an, cetățenii Sevastopolului au plantat sute de mii de copaci și milioane de flori. Arborii sădiți în această primăvară de locuitorii Sevastopolului și-au și înfipt puternic rădăcinile în solul pietros al Crimei.

Orașul a devenit neobișnuit de curat. Nimeni nu aruncă pe stradă nici măcar o bucăciță de hîrtie, iar dacă ar scăpa din gheșeală un muc de țigară ar fi privit pieziș. Patrulele cu banderolă roșie pe minecă i-ar atrage atenția: „Tovarășe (sau „nene”, dacă-i o patrulea pionierească) ai pierdut ceva?”

Nicăieri nu poți întîlni în Sevastopolul de astăzi curți cu obișnuitele vechituri. Dar pretutindeni poți să afli flori plantate tinere, bănci proaspăt vopsite, terenuri pentru cei mici. În oraș există echipe sanitare, o Asociație pentru ocrotirea monumentelor, grupe de ajutorare voluntară a miliției, comisii pentru sprijinirea administrațiilor de case, consilii de femei — adică tot a-tîtea organe de influențare obștească a cetățenilor și, în același timp, școli de autoadministrare comunistă. Numai grupele de ajutorare voluntară a miliției sînt acum în număr de 138, reunind 12.000 de persoane. Oamenii se adresează statelor majore ale acestor grupe cu cele mai diverse probleme privind ordinea publică, știind că vor fi ajutați cu un sfat sau prin fapte.

A trecut ceva mai bine de un an de cînd s-a desfășurat întrecerea pentru transformarea Sevastopolului într-un oraș al mun-

Sevastopolul este cunoscut în toată lumea ca un oraș erou, ca un oraș al gloriei rusești.

Astăzi Sevastopolul înscrie o nouă faptă de eroism în istoria lui, de data asta pe frontul muncii. Poeții și compozitorii n-au apucat încă s-o exalte, scriitorii nu i-au consacrat încă nici o carte. Dar orice faptă măreață are aripi întinse, și multe orașe sovietice au și început să urmeze exemplul celor din Sevastopol.

cii de înaltă productivitate. al ordinei exemplare și culturii. Ce schimbări s-au petrecut în oraș în acest răstimp?

Reportajul nostru s-ar prelungea la nesfîrșit dacă am dori să enumerăm toate inițiativele din Sevastopol. Să ne oprim, să zicem, la educarea omului, la grija pentru profilul lui moral. Aceasta e acum o sarcină principală nu numai pentru organizațiile de partid, sindicale, de comsomol. Maiștrii și brigadierii sînt astăzi principalii educatori ai tineretului în producție. Într-adevăr, cine știe mai bine decît maestrul sau brigadierul ce îl preocupă pe muncitor, ce gîndește el, cine cunoaște mai bine părțile lui slabe și bune, cine poate îndrepta la timp omul dacă a greșit?

O amplă și interesantă discuție a avut loc cu prilejul unei plenerare a comitetului orașenesc de partid în jurul problemei „Rolul maestrului și brigadierului în educația comunistă a muncitorului”. S-a subliniat că maestrul trebuie să fie nu numai un conducător în producție, ci și un inginer al sufletului omnesc. Am văzut cîțiva maiștri care au luat cuvîntul la pleneră. Nu erau tradiționali bătrîni cu mustați, nu; erau oameni tineri, instruiți, inteligenți, inimoși. Desigur, nici un educator de profesie n-ar putea înlocui un asemenea om în producție și, mai cu seamă, după muncă.

Ziua de lucru e acum mai scurtă, oamenii au mai mult timp liber. Cum trebuie să fie odihna, ce poate da orașul oamenilor muncii, în orele libere? Nimeni nu bănuise măcar cît de multe se pot realiza cînd pulsul vieții e într-adevăr simțit cum

trebuie, cînd dorințele și năzuințele oamenilor sînt bine cunoscute. Cu sprijinul intelectualilor, locuitorilor din oraș li s-au pus la dispoziție, la alegere, o multime de ocupații și distracții.

S-au găsit, de pildă, mulți entuziaști cînd a fost organizată orchestra simfonică de amatori și studioul teatrului de amatori, condus în mod voluntar de actori de la teatrul din localitate. Au fost înființate patru universități populare de cultură, dar cîrînd numărul lor a trebuit să fie sporit la 18: atît de mare a fost numărul „studenților”. Nu de mult și-au început activitatea o universitate a sănătății, un lectorat de artă, o școală comunistă a maestrului și brigadierului, un studio de arte plastice și un studio cinematografic.

În timpul liber, învățătorii țin în mod gratuit prelegeri la cursurile pentru pregătirea tineretului în vederea intrării în școlile superioare; fiecare medic din oraș și-a luat angajamentul să țină pentru oamenii muncii cel puțin 10 conferințe pe an. Inginerii din întreprinderi și de pe șantiere și-au asumat patronaje asupra brigăzilor de muncă comunistă.

N-au fost uitați nici radio-amatorii, vînătorii, pescarii, filateliiștii, amatorii de muzică. A fost înființat un restaurant al tineretului unde băieții și fetele pot nu numai să ia prînzul, ci și să stea de vorbă în liniște, să citească, să joace șah. Pensionarii au organizat o școală muzicală de duminică în care predau gratuit.

În viața de toate zilele a orașului se instăpinesc temeinic „obiceiuri noi”: troleibuze fără taxator, cinematografe fără controlori de bilete, restaurante în care-ți faci singur socoteala și plătești, biblioteci cu accesul liber la fondul de cărți. La 8 martie, de Ziua Internațională a femeii, elevii din clasele superioare au înlocuit muncitoarele din transportul orașenesc. Ce sărbătoare a fost în oraș!

Toate acestea nu sînt, însă, decît primii pași, primele trepte pe drumul măreț al celor din Sevastopol spre ziua de mine a vieții comuniste. Lupta pentru o ordine publică exemplară, pentru o muncă de înaltă productivitate și cultură a devenit una din cele mai importante îndatoriri ale tuturor păturilor populației, de la pionieri și școlari pînă la veteranii muncii, de la portari și gospodine pînă la ingineri și oameni de știință.

Întreg orașul a pornit la cucerirea viitorului.

Alexandr Koseak

Cu îngăduința cititorilor, îmi voi permite să sar peste însemnările — „Întîlniri la Tașkent și Samarkand” și să trec direct la însemnarea:

Alaiul pornește

Samarkand.
26 octombrie 1960. Toate pregătirile au fost făcute. De altfel, nici nu era nevoie de prea multe. Doar un „Zil” spațios și nimic mai mult. Nu de alta, dar alaiul este destul de mare. Mă vor însoți pe drumul amintirilor cinci tovarăși uzbeki — prozatori, poeți și... un critic literar. (Ce să-i faci, fără critici literari nimic nu mișcă în lumea asta). Pe toți îi animă dorința de a fi martorii unei revederi neobișnuite. Sînt asaltat mereu de tot felul de întrebări. Nimănui însă nu-i pot răspunde pe îndelete, așa cum s-ar cuveni, căci și eu, la rîndu-mi, sînt asaltat fără conținere de una și aceeași întrebare: „Oare pe cine voi mai găsi în viață?”

Plecarea se face din fața hotelului. Itinerariul nu-i prea complicat: Samarkand — Katta Kurgan — Zirabulak, iar de acolo... spre colhozul „Lenin”. Două sau poate trei ceasuri de drum. Soarele se catără pe cer destul de repede. În faptul dimineții, Samarkandul mi se pare și mai frumos. Un oraș-grădină. Nu în zadar atîția poeți i-au închinat ode și poeme! E toamnă, dar frunzele sînt departe de a fi ruginii. Totul respiră prospețime ca într-o dimineață răcoroasă de primăvară.

Curînd, orașul rămîne în urmă. Priveliștea este acum aceea pe care am visat-o de atîtea ori. Cît vezi cu ochii flori albe de bumbac. Octombrie pentru colhoznicii de aici înseamnă „luna marilor bătălii”, cînd bumbacul este cules, uscat și expedit apoi la punctele de colectare. Se vede că recolta-i bună; bumbacul a crescut înalt și frumos. Uzbekii sînt vestiți nu numai pentru felul cum știu să îngrijească această cultură dificilă, dar și pentru măiestria recoltatului. Mai cu seamă femeile au o dexteritate uluitoare. Trec printre rînduri și degetele lor lungi și subțiri, într-o neconștientă mișcare, smulg din „cutiuțele” plantei „aurul alb”.

Privesc din goana mașinii întinderile cu „flori albe de vată”. Pe cîmp, deși ora e destul de înaintată, nu zăresc nici un culegător. Îmi exprim nedumerirea. La întrebarea mea mi se răspunde rîzînd:

— Dumeața, tovarășe Zincă, uită anisorii care au trecut... Bumbacul se recoltează astăzi în cea mai mare parte cu combine speciale.

Combine speciale! Ce bine! Fără să vreau, îmi amintesc de-o înfîlțare.

A doua zi după sosirea mea în colhoz am fost și eu trimis să culeg bumbac Norma — 40 de kilograme. „Ei, un fleac, mi-am spus. Fac și eu acolo două norme și le arăt ce știu”. Cu gîndul ăsta am pornit curajos la treabă. Si-n ziua aceea, am tot cules și cules. Aveam senzația că trebuia să fi clădit în urma mea munți de bumbac. Seara, cîntarul brigăzii avea să mă trezească la realitate. Acele arătau fără milă că n-am cules mai mult de 5 kilograme. Am plîns puțin de ciudă, dar nu m-am dat bătut. A doua zi am cules 8 kilograme, iar în cea de a treia cu chiu cu vai, 10 kg. Victoria mea a atras atenția președintelui, m-a lăudat, dar în aceeași seară a hotărît să mă trimită să lucrez la fermă, unde aveam să-l înfîlțesc pe Abdurasul Djuraev. Da, de atunci știu că bumbacul e ușor al dracului cînd îl iei în palmă și-l privești, și atunșit de greu cînd trebuie să-l culegi cu propriile-ți mîini de pe mii și mii de hectare.

Goană... goană într-una. Șoseaua e nouă, largă, asfaltată. A dispărut colbul acela care, mai cu seamă vara, atîngea la o grosime de douăzeci de centimetri. Au dispărut și caravanele. Camioane încărcate cu baloturi de bumbac străbat acum șoseaua. Nu mai înfîlțesc pe drum uzbeki care să călărească asini. Autobuzele moderne și bicicletele au înlocuit... catirii. Elementele acestea noi dau peisajului știut cîndva de mine un alt faimec.

Prima surpriză

Întîm într-un tîrg. Mașina oprește. Cineva îmi propune:

— Să coborîm, tovarășe Zincă!

— Unde sîntem?

— La Zirabulak.

— Unde?!!
Ciudat! Refuz să cred Zirabulak. Privesc în jur nimic din ceea ce văd. Că noi, multă verdeață. Doa cetași; dogorește fără care-mi propusesem să rabulakului și să recunoșor.

— Să mergem la gară.
Nu știu de ce, dar mi-

Abdurasul Djuraev acestor rînduri

acolo are să-mi fie ceva recunos Zirabulakul. În depărtare, deslușesc ca al munților. Îmi amintesc de ziua cînd am coborîncerc să reconstitui prietenii în Zirabulak. Ieșim din mul acesta a trecut car în dreapta străzii trebuie nărie. Drumul caravan dar constat că ceaină. Mă dau bătut. Hotărît lăuitor mi-ar veni greu s în această străveche a timp, foarte nouă locali.

Mă las condus. Cîte s tîndîni case noi sau perite cu viață de vie. S faldate, trotuarele la tel război împotriva profu aflu acum un parc ma de flori pe care seara plin de îndrăgostiți. Se club nou.

După un timp, ajun clădirii Comitetului P.C.U.S. Ne lese în înti varăș care-mi transm mare: „Abdurasul Djuraev”.

— Sînteți așteptat, to Numai buna cuvîntă nu scoț un chiot de bu sul-ota trăiește! După o altă surpriză — mă fetă venită din colhoz. prople un tînd de vre mă salută după toate.

— Salaam Aleicum!
— A Salaam Aleicum eu.

— Nu mă mai cuno
— Nu!
— Pe Solpia-Maman

te?

— Cum să nu, izbuc toarea? De la fermă?

— Eu sînt fiul ei.
— Șamuradov!

Ne îmbrățișăm. Șan a'unci de-o șchioapă. mea se află însuși dire colhoz. Îl îmbrățișez și șopteste:

— Aca*, hai să mer ota te așteaptă!

— Hai, încuvîntează
Și alaiul pornește m

Revederea

Sînt momente care crise. Revederea, fără exagerare, a fost zgua a oprit acolo unde, în căruța care mă aduse în colhoz. Numai că în acest loc nu mi-a fost decît urmele vechiului hozului (centrul colhozului sat a fost reconstr

ipă 17 ani

amintirilor

Am coborât din mașină copleșit de amintiri. Căutam sediul colhozului, lacul artificial, patul de lemn unde băusem pentru prima oară o ceașcă de ceai verde. Priveam cu nostalgie locurile amintirilor mele, când, deodată, am auzit un strigăt.

— Uite, vine Abdurasul Djuraev! Am văzut atunci alergând spre mine un bătrânel. L-am recunoscut. M-am așezat și eu spre el, cu brațele larg desfăcute. Am rămas multă vreme îmbrățișați în mijlocul drumului. Pe amândoi ne podidiseră lacrimile. Apoi ne-am privit cu ochii aburiți. L-am văzut îmbătrânit și încrunțit. Barba, înainte neagră ca pana corbului, era acum argintie. Cute adânci îi brăzdaseră fața. Numai ochii, ca doi tăciuni aprinși continuu să ardă tinereste.

— Să mergem acasă, fiule! m-a îndemnat el cu o voce blândă. L-am urmat. După câțiva pași s-a oprit și cu o grijă cu adevărat părintească m-a întrebat:

— Spune, fiule, în 1945, când te-ai întors în țară, ți-ai regăsit în viață părinții?

I-am răspuns afirmativ. Și l-am văzut ochii luminându-se de-o bucurie și mai mare.

— Iași! Pe drum m-am întâlnit și cu Șarip — fratele. Revederea se transformase acum într-o adevărată sărbătoare.

Înainte de a intra în casă, m-am supus din nou obiceiurilor. M-am spălat pe mâini, mi-am scos pantofii, iar Abdurasul-ota mi-a întins darul lui — un caftan nespus de frumos în culorile curcubeului. L-am îmbrăcat, după care, am trecut pragul casei.

— Fiule, mi s-a adresat bătrânel — în cinstea sosirii tale am tăiat oaia cea mai grasă.

Așa a început „bairamul revederii”. S-a încins o masă pe cîste: cu pîlăf, cu șurba, cu struguri cu boabele cit pruna, cu harbuji și zămoși cit roata carului. Am toastat pentru revedere, pentru prietenie, pentru viitorul luminos al popoarelor sovietice.

Și am simțit din nou ospitalitatea poporului uzbek care, drept să vă spun, ar putea oricînd să rivalizeze cu ospitalitatea poporului nostru.

Prin colhoz

Am recunoscut oameni, case, copaci, dar colhozul l-am recunoscut cu greu, într-atît l-am găsit de schimbat. 19 colhozuri s-au unificat în ultimii ani într-un singur colhoz puternic și bogat. Comasarea a deschis un drum larg mecanizării muncilor agricole. Colhozul are astăzi 80 de tractoare, 30 de camioane, 7 combine de recoltat bumbac. În felul acesta, mai bine de 50 la sută din procesul muncii este complet mecanizat.

Mult, mult de tot a crescut nivelul de trai al oamenilor. Astăzi casa lui Abdurasul ca și a altor colhoznici este luminată de lampa lui ilici. Un aparat mare de radio îl pune la curent cu evenimentele zilei. În colhoz există o școală medie și 10 școli elementare. În fiecare brigadă au fost organizate creșe și grădinițe de copii. Asistența medicală este asigurată de patru dispensare. Malatia — altădată boală specifică acestor locuri — a dispărut cu desăvîrșire. Satul și colhozul cunosc o intensă viață culturală. Clubul colhoznicilor satisface toate exigențele. Bicicleta a înlocuit... catirul. L-am văzut seara pe colhoznici ducîndu-se la club. Goneau cu bicicletele lor pe șoseaua asfaltată ce leagă satul de orasul Katta Kurgan.

Colhoznicii sînt deserviiți de-o puternică rețea comercială. În afară de magazinele obișnuite, se mai găsesc așa numitele... „magazine pe roți”. Ele trec în fiecare zi pe la casele oamenilor, oferindu-și mărfurile.

Mi s-a părut semnificativ și faptul că astăzi Șarip-fratele a luat locul tatălui. El deține în colhoz funcția de director al fermei zootehnice. Șarip nu este un simplu păstor, cum a fost tatăl său, ci un specialist cu multiple cunoștințe științifice.

Toate acestea au făcut asupra mea o puternică impresie. Și m-au îndemnat să reflectez mult la înțelegerea cu care partidul lui Lenin a știut să rezolve problemele cele mai complexe ale vieții.

Karalamb Zincă

*) Frate (în uzbekă)

**) Atunci toate-s bune!

JEAN-PIERRE SALTAN

Un ziarist francez răspunde la întrebarea:

DE CE AM ÎNDRĂGIT SIBERIA?

Rostești: „Siberia”, și în juru-ți parcă oamenii încep să-și sufle în pumni, să-și frece înfrigurăți minile, să bată din picioare doar-doar vor izgoni o clipă frigul pătrunzător. Prima imagine ce se asociază cuvîntului e frigul, pentru ca după aceea să l se adauge gheșurile și, bineînțeles, urșii. Altfel tot. Căci memoria noastră, a occidentalilor și-a epuizat cunoștințele, așa că noștii nu-i mai vine în sprijin altceva.

Apostrofa generalului țarist care susținea, către sfîrșitul secolului al XIX-lea: „Siberia! dar bine, asta-i cea mai mare întindere de pămînt pustie din lume”, rezumă, cum nu se poate mai bine, părerea multora dintre contemporanii noștri occidentali despre acest îndepărtat ținut nordic.

★

Sibiariakul (cuvîntul e rusesc și, după părerea mea, sună bine) căruia m-am adresat repelindu-i cuvintele susamîntitului general țarist s-a încrunțat ușor și, cu pasiunea și în aceleși timp furia unui îndrăgostit jignit a început să protesteze: „Ei bine, ar fi timpul să afli că generalul dușințat avea sabia tăurică din oțel siberian, că aurul pe care-l primea pentru serviciile aduse era și el siberian, iar blănurile cu care se gălea nevastă-sa erau și ele, de bună seamă, tot siberiene”.

Căci încă de atunci Siberia lăsa să se întrevadă, prin mantia săracă care-o acoperea, uriașele bogății pe care le ținea ascunse la sînul ei.

Și, pentru a mă lămuri pe deplin, tîndrul a început să-mi povestească cum prin 1890 bunicu-su, țăran de prin preajma Voronejului, a furat moșierului un cal și-o căruță în care și-a încărcat familia și bruma de lucruri pe care-o mai avea și a pornit spre Siberia; o plimbărică bună de vreo 5.000 de kilometri, care a durat vreo doi ani.

Și ca el au fost cu miile, cu milioanele care au părăsit Rusia de mijloc cu moșierii și tirania ei, pentru a-și face sălaș nou pe pămînturile bogate în cernoziom și deci în griu ale Siberiei vestice sau centrale. Între 1890 și 1914 au migrat astfel aproape 7 milioane de oameni, care-și căutau un locșor liniștit unde să-și oprească carul și să-și ridice cortul, în preajma unui fluviu sau în marginea unui luminiș, pentru ca mai apoi să cioplească birnele groase ale viitoarei izbe sau să delirizeze pas cu pas pădurea, locul viitoarelor ogoare.

La toate acestea n-aș avea de adăugat decît că în ziua de 23 septembrie 1960, la orele 17, pe balconul camerei mele de hotel din Kemerovo, Siberia, aspiram cu profundă satisfacție parfumul florilor din glastrele care-l împodobeau, și asta, îmbrăcat numai în cămașe, cu minciunile sulțecate și gîtul descoperit și, bineînțeles, cu sufletul nespus de împăcat.

Apă caldă, gaze, lumină, soare, flori, clădiri de cîte 6 etaje, hotel, o administratoare cum nu se poate mai vorbăreacă... caracteristici care denotă civilizația...

Ați auzit vorbindu-se despre Kemerovo? Probabil că mulți dintre dumneavoastră nu. În 1926 nu era decît un orașel cu 23.000 de locuitori. Dar în 1939? În 1939 orașelul devenise oraș în toată legea, cu 132.000 de locuitori, cu alte cuvinte cu o populație de șase ori mai mare ca în 1926. Chiar și legendara epocă a cuceririi Far-West-ului n-a cunoscut, în Statele Unite ale Americii, un asemenea exod.

Far-West-ul n-a fost decît o furie, o modă care a trecut lăsînd în urmă-i mai multe căruțe sărămate decît clădiri, iar California, odată împărțită, a rămas aceeași ca cea de astăzi. Siberia continuă însă să crească și să se dezvolte...

Care să fie cauza? Care să fie cauza pentru care „cea mai mare întindere de pămînt pustiu din lume” vede născîndu-se de-a lungul și de-a latul ei adevărate furnicuri umane, pe care parcă le atrage asemenea unui magnet?

Aurul, diamantele, fierul, cărbunele, marmura, petrolul, gazele naturale... și cîte alte bogății, care pentru oameni înseamnă prosperitate, zac în subsolul siberian, sub gheșuri și zăpezi, în asemenea cantități încît chiar și imaginația cea mai fecundă cu greu și le-ar putea inchipui. Și fiecarea an aduce cu el noi și importante descoperiri, vine nesecate de cărbune exploatare la suprafață în Kuzbass, mine de diamante în Iakutia, care vor situa în scurt timp Siberia în fruntea producției mondiale, înaintea Africii de sud, ale cărei bogății infierbîntau, pînă nu de mult, imaginațiile.

Adăugați la toate acestea imensele ogoare cu pămînt negru, roditor pe care griul crește înalt și des ca peria, taiga nesfîrșită în care mișună zibelinele, herminele, vulpile albe, albastre și argintii, codrii uriași care se întind pe mii de kilometri și care n-așteaptă parcă decît securea pădurarului, fluviile Obi, Ienisei, Irțiș, Angara, cu apele lor lente, puternice, calme care, zăgăzuite de baraje, dau naștere unor imense cantități de energie, adăugați... Dar ce n-am putea adăuga la imensa listă a bogățiilor Siberiei? Ce-i lipsește acestui ținut de basm?

Ii lipseau numai oamenii, și oamenii n-au întîrziat să sosească...

★

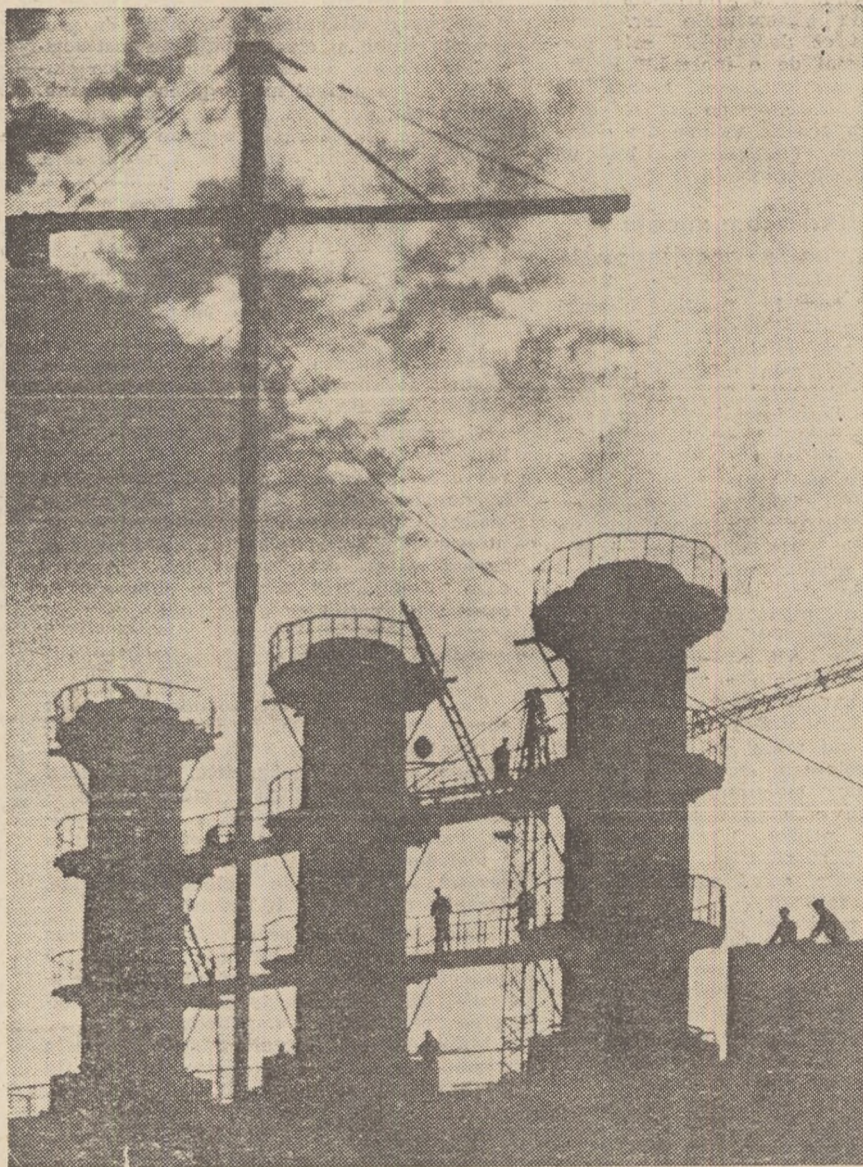
Au sosit în rînduri strînse, nu pentru a-și satisface cine știe ce poftă de îmbogățire, ci atrași de impresionante realizări ale regimului sovietic, de chemarea nouă a mașinilor și a subsolului.

Și, sosit numai pentru cîteva luni, omul nu se mai îndură să părăsească locurile.

Căci nimeni nu poate scăpa de vraja Siberiei, absolut nimeni. Aici se află înmănușiate frumusețea sălbatică și calmă a peisajului, tăcerea tainică a taigăi, nesfîrșirea cîmpiei și, mai cu seamă, soarele, soarele siberian care, 291 de zile pe an înundă cu razele lui Novosibirskul, aerul proaspăt, șampanizat parcă, care-ți iuțește mintea și te face să înduri mai ușor cele —40° ale Irkutskului decît cele —15° ale umedei Moscove. În urmă cu o săptămînă mai stăteam încă tolănit pe iarba verde a aerogării din Irkutsk, moțîind alene sub soarele călduț, în timp ce la Moscova norii se învălmășeau jos, chiar deasupra orașului, iar la Paris burza nu contenea o clipă.

Dar iarna? Iarna te fărâșăie tăcere zăpezii, splendoarea brazilor, aerul nemîșcat parcă, gerul așîfător, dătător de energie și sănătate.

Minunată Siberie, dar regesc făcut oamenilor celui de al XX-lea secol!

Peisaj caracteristic pentru Siberia de astăzi

Zborul fără aripi

Spre dezlegarea misterului forței de atracție

N-au trecut decît trei decenii de cînd un mare om de știință francez, celebrul fiziolog Charles Richet afirma cu convingere că nu vom putea părăsi niciodată planeta noastră din cauza atracției „invincibile și nebuloase”, care ne ține captivi pe Pămînt. „Orice am inventa, spunea el, vom rămîne aici, noi și copiii noștri, fixați definitiv de această bicisnică masă de gaze, pietre și noroi, care este planeta noastră”.

Cît de mare a fost eroarea lui Richet! Astăzi, datorită uluitoarelor succese ale științei sovietice, ne aflăm în al patrulea an al erei cosmice. Recenta lansare și înapoiere pe Pămînt a celei de-a doua nave cosmice sovietice, avînd ființe vii la bord, ne-a apropiat, mai mult ca oricînd, de prima călătorie a omului în Cosmos. Intr-adevăr, mai curînd poate decît ne așteptăm, primii Columbi interplanetari își vor lua zborul spre alte lumi, învingînd forța de atracție a Pămîntului.

Dar ce este această forță misterioasă, care înlănțuie planeta noastră și domină întinsurile nesfîrșite ale Cosmosului, stabilînd o ordine desăvîrșită în mișcarea planetelor și a astrilor?

Obloane... antigravitaționale

La această întrebare a încercat să răspundă recent savantul sovietic Vladimir Keler.

Imaginați-vă un elicopter care s-a oprit la o înălțime de 10 metri. Privit de jos, pare că stă locului, dar elicea se învîrtește fără încetare iar motorul înghite benzină, litru după litru. Aviația există de 70 de ani, și în acest răstimp motoarele avioanelor au consumat cantități enorme de carburanți. Acesta este prețul urias pe care îl plătește omenirea pentru „micile” ei succese în lupta pentru învingerea atracției terestre.

După cum se știe, această gigantică forță nu cunoaște obstacole. Dar nu s-ar putea anihila atracția sau cîmpul de gravitație, cum îi spun oamenii de știință? Nu s-ar putea ca o piatră să rămînă în echilibru oriunde, în aer la fel de bine ca pe sol, sau ca noi să ne putem plimba pe plafon cu aceeași ușurință cu care ne deplasăm pe dușumea?

Un ajutor neprețuit

Mulți savanți de frunte și mari institute de cercetări din diferite țări au făcut studii minuțioase pentru a rezolva problema gravitației. Unul din primii savanți care a reușit în ultimul timp să neutralizeze forța de atracție cu prilejul unor experiențe complexe este profesorul Vladimir Arkadiev de la Universitatea din Moscova.

Profesorul Arkadiev a făcut o experiență ingenioasă. El a prezentat un obiect greu care... zboară în aer, fără să fie propulsat de vreun motor sau de o altă instalație de forță. Acest efect de-a dreptul fantastic a fost obținut prin aplicarea unui principiu cunoscut sub denumirea de ultraconductibilitate. Despre ce este vorba?

Călătoria savanților în împărăția temperaturilor joase a fost însoțită de evenimente spectaculoase. Așa, de pildă, răcit mult, cauciucul poate fi spart cu ciocanul, florile devin casabile ca porțelanul, clopoștii de plumb scot sunete cristaline etc. Fizicienii au căutat să se apropie din ce în ce mai mult de așa numitul zero absolut, adică minus 273,16 grade, cea mai joasă temperatură care poate exista în natură. Coborînd pe scara temperaturilor, se constată că viteza moleculelor scade tot mai mult, pînă ce la zero absolut încetează cu totul.

Pe de altă parte, se știe că mișcarea ordonată a electronilor constituie curentul electric. Dar electronii nu se mișcă ușor, deoarece ei trebuie să se strecoare printre atomii în continuă oscilație, care le barează drumul. De aici se naște rezistența metalelor la trecerea curentului electric. Odată cu răcirea, oscilațiile atomilor se micșorează, iar rezistența opusă mișcării electronilor scade. Ce rezultă de aici? Că la zero absolut, cînd mișcarea atomilor încetează, rezistența electrică a unui conductor se anulează și energia electrică poate fi transportată fără nici un fel de pierderi.

Mare a fost, însă, surpriza oamenilor de știință cînd au constatat că nu la zero absolut, ci mult înainte, și anume la 263 grade, rezistența electrică dispare cu totul.

Descoperirea ultraconductibilității, cum a fost numit acest fenomen, a constituit un eveniment de uriașă importanță în știință, aflîndu-și o nouă aplicație în experiențele prof. Arkadiev.

Savantul sovietic a luat un inel de plumb și l-a cufundat în heliu lichefiat, răcindu-l pînă la temperatura de 270 grade sub zero. Răcirea a introdus în plumb într-un material ultraconductor. Apoi, în vasul în care se afla inelul, a introdus un magnet puternic și greu. Prin inducție, în plumb s-au generat curenți electrici și în jurul inelului s-a format un cîmp magnetic care a respins cu forță magnetul. În consecință, magnetul greu a rămas suspendat în aer.

Există oare gravitoni?

Teoria unui alt savant sovietic, prof. Dmitri Ivanenko, constituie o încercare foarte interesantă de a explica natura gravitației. El a emis ipoteza că există unde sau particule de atracție — gravitoni, care formează cîmpul de gravitație. Aceste particule sînt atît de mici încît nici nu ne-am putea imagina dimensiunile lor. Bineînțeles că deocamdată este vorba numai de o ipoteză. Pentru știința contemporană, ajunsă la un stadiu extrem de avansat, dezlegarea acestei enigme are o importanță covîrșitoare. Iată un singur exemplu.

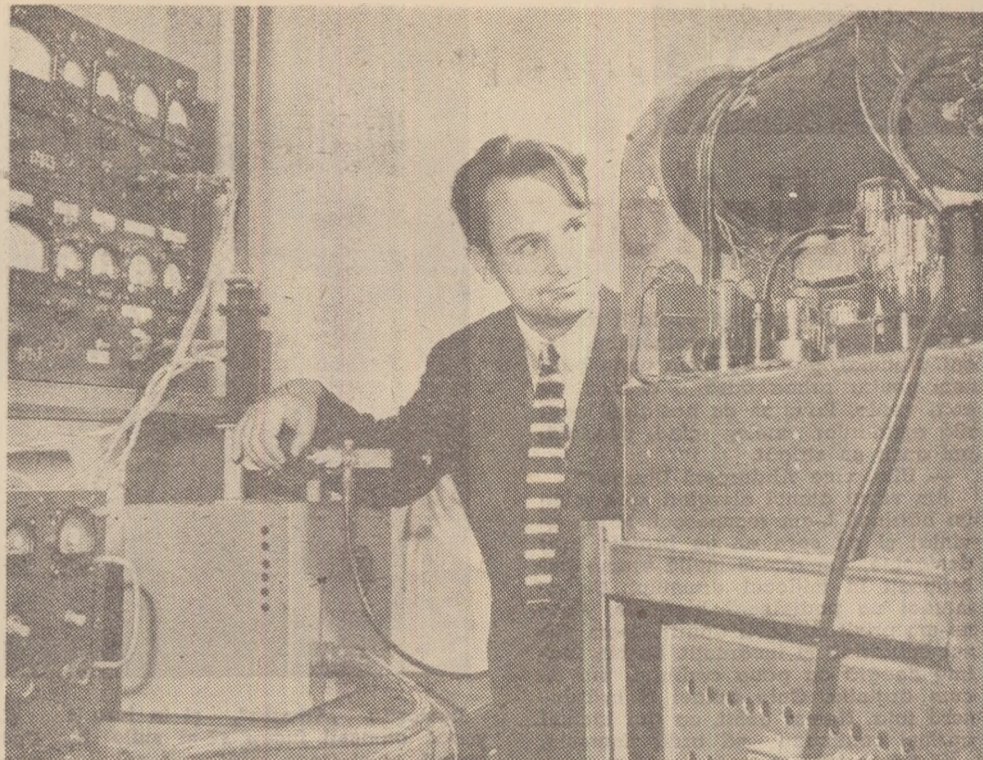
Radiocomunicații prin... unde gravitaționale

Un corp în rotație iradiază unde gravitaționale. După calculele academicianului sovietic V. Fok, prin rotația planetei Jupiter în jurul Soarelui se produc oscilații foarte mici, de numai 450 de wați. Acest lucru se întîmplă cu orice corp, chiar dacă nu este mai mare decît un electron. Silindu-i să oscileze cu frecvențe de miliarde de ori pe secundă, electronii pot iradia unde gravitaționale, adică oscilații de atracție mult mai mari decît o planetă ce se rotește foarte încet.

Nu de mult, inventatorul sovietic V. Bunin a propus folosirea undelor gravitaționale la comunicațiile fără fir. Calculele făcute au arătat că un emițător care folosește oscilațiile mecanice ale electronilor poate să radieze o energie absolut suficientă pentru transmiterea la distanță și recepția undelor gravitaționale, adică pentru comunicații fără fir.

De asemenea oamenii de știință socotesc că este posibil ca dezlegarea tainelor gravitației să ducă la crearea unor noi mijloace de comunicații între planete, la vehiculele care nu s-au gîndit nici autorii celor mai îndrăznețe povestiri științifico-fantastice. Dar pentru realizarea acestor proiecte este necesară dezlegarea enigmei gravitației.

Ing. Ion Suceveanu

Specialiștii sovietici au elaborat o nouă metodă de transmitere a comunicațiilor, anume liniile ghid de unde. Cu ajutorul ghidului de unde pot fi transmise concomitent zeci de programe de televiziune, zeci de mii de convorbiri telefonice, precum și un mare număr de semnale de comandă automată. În clișeu: experimentarea unui tip de linie cu ghid de unde.

Corpul nostru — un fantastic sistem electronic?

● O revoluție în biologie ● Celulele vii au proprietăți electromagnetice ● Perspective noi în descifrarea unor „taine” vechi

Povestirea științifico-fantastică „Meteoritul” de Valentina Juravliova cuprinde o pasionantă problemă biologică. Este vorba despre un „bioautomat” — un complex alcătuit din materii anorganice și substanță organică, în care „celulele vii au rolul unor lămpi electronice”.

Tema povestirii avea la bază doar simple ipoteze, pe care știința le confirmă, însă, acum.

FENOMENE BIOLOGICE CIUDATE

Recent, cercetătorul sovietic dr. Lev Blumenfeld, care lucrează în laboratorul acad. Semionov, a făcut una din cele mai interesante descoperiri din ultimul timp, menită să revoluționeze în mare măsură toate disciplinele biologice: biochimia, fiziologia, medicina etc.

În cursul ultimului secol, odată cu progresele fizicii și electricității, au fost semnalate o serie de fenomene biologice ciudate, cărora nimeni nu le găsea explicația. În Polonia, de pildă, a stîrnit senzație un tînar care reușea să influențeze acul magnetic prin simpla apropiere a minii sale. În Italia, corpul unei femei producea în timpul somnului fenomene magnetice și electrice, independente de voința sa. Mulți oameni din diferite țări s-au dovedit, de asemenea, capabili să perceapă radiațiile ce se propagă de-a lungul cursurilor de apă sau zăcămintelor metalice subterane.

Aceste „fenomene” și multe altele asemănătoare au fost controlate riguros de oameni de știință, fără ca ele să poată fi totuși explicate.

Cercetările biochimistului sovietic Lev Blumenfeld sînt primul pas spre descifrarea acestor „mistere”. El a dovedit că albuminoidele (sau substanțele proteice) — materia fundamentală a celulei vii — au proprietăți fizice foarte asemănătoare cu acelea ale metalelor și feritelor, elemente care joacă un rol extrem de important în construcția mașinilor electronice.

CE SÎNT „UNDELE MITOGENETICE”

Cu ajutorul microelectrozilor și al altor aparate ultrasensibile, cercetătorul sovietic a reușit să dovedească prezența unor interesante proprietăți magnetice, în special în țesuturile tinere, cu creștere rapidă — țesuturile creierului și ale măduvei spinării. Existența acestor fenomene magnetice a fost demonstrată și la plante, mugurii acestora emițînd unde electro-magnetice, dozabile cu aparate de precizie.

Acest fapt lasă să se întrezărească o lege nouă și generală în biologie, anume că oridecîteori are loc o creștere, odată cu apariția celulelor noi, se intensifică producerea de unde electromagnetice. Multe bacterii, larvele anumitor insecte și mai ales țesuturile organismelor animale și ale omului sănătos emit astfel de unde, care se pare că favorizează înmulțirea celulelor prin diviziune (mitoză). Din studiul unor boli mai răspîndite s-a dedus că în unele afecțiuni, ca rahitismul și cancerul, emisiunea „undelor mitogenetice” (care

favorizează mitoză) este exagerată iar în altele, ca reumatismul, este mult încetinită.

MOLECULA VIE — SEDIU A MII DE ELECTRONI

Care este substratul material al acestor unde electromagnetice? Studiile lui Lev Blumenfeld au descoperit în molecula albuminei vii, un „nor” extrem de fin, care conține pînă la 10.000 de electroni liberi. Se pare că ne găsim în fața unor fenomene care seamănă cu cele din anumite corpuri fizice, cum sînt „semiconductorii”. Este foarte ușor, deci, de a face comparația cu aparatele electronice, ținînd seama de proprietățile „tranzistorilor”. Cu alte cuvinte, în corpul nostru există un fantastic sistem electronic.

O interesantă aplicație a acestor descoperiri o oferă domeniul activității psihice a omului. Încă de la apariția mașinilor cibernetică, multe dintre funcțiile acestora au fost asemănate cu funcțiile psihice ale omului. S-a constatat, de pildă, că în creier se produce o comparație a datelor memorizate cu cele parvenite din mediul exterior. Cu ajutorul unor elemente nervoase speciale se sesizează coincidența dintre „urmele” din creier și semnalele sosite din afară.

Dar care este procesul memorizării acestor date, ce este de fapt memoria? Savanții sovietici au reconstituit în ultimii ani, în mare, drumul memorizării. Cu un aparat special, un „toposcop” cu mai multe canale, aparat ce proiectează pe un ecran toate undele electrice ale creierului, ei au obținut o imagine „în relief” a activității mintale, urmărind calea luată de o informație mai înainte de a fi înregistrată.

MEMORIA, O BANDĂ „VIE” DE MAGNETOFON

Acum se poate descifra și procesul intim al memoriei. Descoperirea lui Lev Blumenfeld a permis acad. N. Semionov să tragă concluzia că între înregistrarea unor sunete pe o bandă de magnetofon și „memoria” substanțelor vii există o anumită similitudine.

La fel, și fenomenul eredității poate fi înțeles prin „teoria benzii de magnetofon”. Savanții sovietici S. Konev și A. Emne au arătat rolul acizilor nucleici (ADN și ARN) în transmiterea „moștenirii ereditare”. După părerea multor biologi, este foarte posibil ca „fibra” de acid nucleic să se comporte exact ca o bandă de magnetofon. Constituenții acizilor nucleici, distribuiți în lungul acestui filament, funcționează ca intensitățile variabile ale magnetismului de-a lungul unei benzi de magnetofon. „Părul blond” sau „ochii negri” ai copilului se înscriu pe fibra acizilor nucleici sub formă de variațiuni electro-magnetice.

În sfîrșit, descoperirea magnetismului albuminoidelor vii ar putea explica și multe fenomene așa zise oculte, cum este de exemplu hipnoza.

Noua descoperire deschide astfel științei perspective excepționale.

R. Irimescu

Studiourile „Maxim Gorki“ anunță:

Deși abordează genuri diferite, noile producții ale studiourilor „Gorki“ au o evidentă trăsătură comună: poartă aproape în totalitatea lor amprenta actualității. Să pășim pe poarta studioului și să vă prezentăm, pe rând, subiectul și distribuția viitoarelor creații cinematografice. „O parașută la orizont“, filmul regizorului I. Lukinski are la bază o povestire a lui G. Berezko. Este una din interesantele creații cinematografice sovietice, cu subiect din viața ostășească. Personajele sînt elevii unei școli de aviație. Din succesiunea întâmplărilor relatate se desprind momentele importante care determină formarea caracterelor, educarea tinerilor ostași. Conflictul este declanșat prin apariția în unitate a doi tineri — Voronkov și Agheev, care dau multă bătaie de cap întregului colectiv. Eroii filmului nu sînt interpretați de celebrii artiști ai ecranului ci de doi debutanți — V. Kostin, student la Institutul unional de cinematografie și V. Zlatoustovski, absolvent al unei școli teatrale.

Tinerii sînt și protagoniștii filmului „Sfîrșitul bătrînei Berezovka“, creația regizorului B. Eisimont, după scenariul lui G. Mdivani. Dacă ne referim la profesia eroilor, putem afirma că este un film despre constructorii noilor cartiere ale Moscovei. Prin problematica pe care o abordează, filmul are însă implicații mai adînci, reliefînd semnele noului din viața cotidiană sovietică în trăsăturile morale ale constructorilor comunismului.

Interesant și promițător se vestește și filmul regizorului I. Gurin, cu titlul provizoriu „In apropierea Moscovei“. Acțiunea se petrece în anul 1941, în perioada luptelor îndirjite pentru apărarea capitalei de cîmpulitorii hitleriști. O unitate de infanterie care ia parte la aceste lupte reprezintă eroul colectiv al filmului. Soldații și tinerii comandanți ai acestei unități iau parte la lupte într-unul din cele mai grele momente ale înclăștării cu dușmanul. Niciunul dintre ei nu are pretenția de a fi un erou. Sînt cu toții oameni simpli, sovietici pe care războiul i-a obligat să-și părăsească familiile, ocupațiile de fiecare zi, visele pentru a ține piept cîmpulitorului. Siberianul Kraikov e de meserie tîmplar. Nu-i prea arătos, la înălțime și de obicei nu-i deloc vorbăreț. În timpul luptelor el se dovedește însă un om deosebit de frumusețe morală, un comunist adevărat. Un lucru similar se petrece și cu alți eroi ai filmului, de pildă cu cele două iete — „Junetiste“. Una dintre ele a plecat pe front direct de pe băncile unui institut de teatru, iar cealaltă de la biroul unei instituții unde se angajase după absolvirea școlii. Fetele și-au lăsat preocupările, și-au aminat proiectele de viitor și au îmbrăcat uniforma de ostaș. Și fiecare dintre membrii unității socotește acest lucru firesc, nimeni nu-și poate închipui că în acest moment greu pentru patrie, locul său ar putea fi în altă parte.

Creația de mari proporții a anului, în curs de turnare la studiourile „Gorki“, este filmul „Două vieți“, la care lucrează regizorul L. Lukov și operatorul M. Kirillov. De-a lungul celor două serii ale acestui roman cinematografic se confruntă două lumi, sînt înălțimile oameni cu destine diferite. Acțiunea se petrece în lunile februarie-octombrie 1917. Eroii sînt comunistul Semen Vostrikov, un țaran revoluționar a cărui pricepere și vitejie determină numirea sa în postul de general și oligherul alb-gardist Serghei Nașekin, un dușman înrăit al Revoluției, care emigrează în străinătate și ajunge chelner la un bar. Vom revedea în acest film un grup de populare vedete ale ecranului, printre care: Lev Sverdlin, O. Jizneva, Nikolai Ribnikov, Alla Larionova, Vladimir Drujinikov.

Cineștii studioului „Gorki“ mai pregătesc un film pentru copii intitulat „Roșcovanul“, două comedii muzicale ș.a.

Cum a fost descoperit „Serioja“

Borea Barhatov, băiețelul de șase ani care l-a interpretat cu atîta farmec și sinceritate pe micul erou al filmului „Serioja“ se bucură de multă simpatie și popularitate și printre spectatorii din țara noastră. De aceea socotim că cititorii noștri vor fi interesați să cunoască împrejurările care au hotărît primul lui contact cu arta cinematografică. Iată ce povestește A. Nitocikin, operatorul filmului „Serioja“.

„Căutam de multă vreme un interpret pentru rolul titular. În fiecare zi, în „sala pentru copii“ — o încăpere a studioului amenajată special în acest scop, se perindau zeci de candidați între patru și șapte ani, dar Serioja dorit de noi, băiatul cu părul cîneț și ochi albaștri, eroul nugelei, nu putea fi găsit. Fiul unui inginer din Moscova, Borea Barhatov, trecuse și el, cu același succes, „probele“. Nu i se acordase mai multă atenție decît altor candidați pentru că avea părul negru și ochi căprui, necorespunzînd deci de fel personajului. Ajunsesem la disperare. Dar într-o zi, în timp ce cercetam din nou teancurile de fotografii de probă, făcute pînă atunci, figura lui Borea ne-a atras deodată luarea aminte.

Cineva propuse: „Ce-ar fi să-i vopsim părul?“ L-am chemat din nou la studiu. Ne-a surprins aptitudinea surprinzătoare a acestui puști de a „întra în pielea personajului“: alerga vesel și zgomotos prin cameră, pentru ca, după o clipă să se întristeze, cerînd jucăria ce-i fusese luată. Căvîntul hotărîrilor l-a avut desigur scriitoarea Vera Panova pe care am consultat-o în tot cursul realizării filmului. Borea a cucerit-o și pe ea.

În cursul turnării am hotărît ca obiectivul cinematografic să privească lumea cu ochii lui „Serioja“. Fiecare secvență a fost precedată de discuții pasionate despre compoziție și unghiul cel mai potrivit de filmare, care să traducă în cea mai mare măsură intențiile noastre. Și astfel, cocosul de care se teme Serioja devine pe ecran mai mare decît băiețelul, iar pupitrul băncii la înălțimea căruia Serioja nu ajunge încă, capătă, la rîndu-i, proporții în film. Am fi foarte bucuși dacă străduințele și căutările noastre vor așeza ecou în sufletul spectatorilor, dacă și ei îl vor îndrăgi pe Serioja așa cum l-am îndrăgit noi“.

Pe plaiurile R.S.S.A. Ceceno-Inguse a început turnarea filmului în culori „Cazaci“ după nuvela lui Lev Tolstoi. Filmul are ca interpreți pe Boris Andreev, Zinaida Kirienko, L. Gubanov, Eduard Bredun. În clișeu: Ultimul rețuș înainte de filmare.

★ FILMUL ★

Rolurile lui Viaceslav Tihonov

Două din filmele care rulează în momentul de față pe ecranele noastre — „Micimam Panin“ și „Portul fără apă“ au ca protagonist pe actorul Viaceslav Tihonov. Spectatorii îl regăsesc de fiecare dată cu plăcere pe tînărul cu trăsături puternic dăltuite, cu priviri adînci, pătrunzătoare. Publicul cineaștilor l-a descoperit acum cîțiva ani în filmul „S-a întîmplat la Penkov“ unde intruchipa cu o

Viaceslav Tihonov în filmul „Portul fără apă“.

surprinzătoare forță de convingere personajul aflat de complex al tractoristului Matvei. Biografia cinematografică a lui Viaceslav Tihonov a început însă mult mai devreme. Dar nu tuturor actorilor le e dat să cunoască consacrarea de la primul rol. După ce a debutat în filmul lui Serghei Gherasimov „Tînăra gardă“ (Volodia Osmuhin), Tihonov a interpretat o întreagă suită de roluri „mici“, fiind rînd pe rînd marinar, student, aviator, medic. Actorul începeuse să se convingă că e predestinat pentru rolurile episodice, își găsise chiar un prototip cinematografic, atribuindu-i-se de fiecare dată roluri de tineri chipeși și lipsiți, de caracter. Se povestește că un cunoscut regizor moscovit, căruia i se propusese candidatura lui Tihonov pentru rolul principal din noul său film, a răspuns foarte surprins:

— Tihonov? Bine, dar tînărul ăsta e necopt, are să-i fie greu să facă față rolului. Să ne gîndim la altcineva!

După terminarea fiecărui film, tînărul actor își promitea solemn să renunțe pentru totdeauna la cinematografie. Căci teatrul îi oferea mult mai mari satisfacții. Pe scena studioului actorului de film, unde lucra de la absolvirea Institutului, avea ocazia să dea viață unor eroi interesați din comedii ale cinematografiei. Fiecare dată, însă, uita să-și respecte promisiunea pe care și-o făcuse. Cum alla că s-a instituit un concurs pentru vreun nou film, Viaceslav Tihonov devenea neliniștit, apoi poinea să-și încerce încă o dată norocul. Pasiunea pentru arta cinematografică s-a dovedit mai presus de orice. De altfel, pasiunea aceasta îl determinase să-și părăsească familia și orașul natal Pavlovo-Posada, să se înscrie la Institutul unional de cinematografie să renunțe la profesia lui... Era prea puternică pentru a nu-și găsi într-o zi împlinirea. Și ziua aflat de așteptată a venit, odată cu primul tur de manivelă la filmul „S-a întîmplat la Penkov“.

În ultimii ani Tihonov a creat o seamă de eroi a căror imagine va rămîne multă vreme în amintirea spectatorilor: mecanicul Viktor Raiski din „O întîmplare extraordinară“, locotenentul sovietic din coproducția sovieto-română „Stele de mai“, micimamul Panin, marinarul Bezborodko din „Portul fără apă“. Și acesta nu e decît începutul...

REFLECTOR

Nikolai Kriucikov, Ivan Pereverzev, N. Gorodnicenko sînt interpreții filmului „Acasă“, o producție a studiourilor Leningradene regizată de A. Abramov. Stepan Letiev pleacă din satul natal într-un moment cînd colhoznicii duc o luptă cruntă cu greutățile spre a-și reface gospodăria distrusă de fasciști. După cîțiva ani, venind să-și petreacă concediul acasă, Stepan este cuprins de remușcări pentru că atunci a dat dovadă de lașitate. Și se întoarce pentru totdeauna în sat, hotărît să facă totul pentru a-și ispăși vina față de consătenii săi.

Studioul „Uzbekkum“ din Tașkent a consacrat un film poetului democrat uzbek Zakirdjane Furkat. În principalele roluri au fost distribuți actorii I. Ahmedov, R. Hamraev și Alla Larionova.

Zilele trecute a fost constituit comitetul de organizare a viitorului Festival internațional al filmului care se va desfășura la Moscova între 9—23 Iulie 1961. Comitetul este prezidat de A. Kuznetov, adjunct al ministrului Culturii al U.R.S.S. și alcătuit din personalități de frunte ale cinematografiei sovietice — regizorii I. Priev, S. Gherasimov, S. Iutkevici, A. Zguridi ș. a. La Festival vor fi invitate să participe toate țările lumii, fiecare țară putînd prezenta în cadrul competiției un film artistic de lung metraj (pentru ecran obișnuit, cinemascope, cîneramă ori circoramă) și două scurt metraje documentare, filme de știință popularizată, desene animate etc. Festivalul va acorda un „Mare Premiu“, trei „Premii de aur“, „Premii de argint“ precum și o serie de premii speciale.

Regizorul italian Alessandro Blazetti este de cîțva timp oaspetele cineaștilor sovietici. Blazetti turnează la Moscova cîteva secvențe ce urmează a fi incluse în noul său film „Eu iubesc — tu iubești...“ pentru realizarea căruia întreprinde o călătorie prin întreaga lume. „În acest film — a declarat regizorul italian — nu există nici actori, nici compoziție scenică, după cum nu există nici scenariu. El va aduce mărturie despre dragostea și prietenia dintre oameni și popoare, despre ura locuitorilor planetei față de război, față de oprimare și înăfărnicie“. Printre altele, Alessandro Blazetti filmează la Moscova spectacolele Ansamblului Armatei Sovietice și ale teatrului de păpuși condus de Serghei Obrazlov.

Documentarul intitulat „Într-o vară“ constituie o irezistibilă invitație la drumeție. Este jurnalul cinematografic al unei călătorii turistice în tîmțutul munților Urali. Patru studenți — Galina, Natașa, Valeri și Stepan — își petrec o parte din vacanță drumețînd. Deviza lor este: „Mergînd pe jos poți vedea mai mult!“ Se cațără pe munți, admiră frumusețile naturii, vizitează orașe și sate, coboară în mine, poposesc la margini de pădure și aprînd focuri din vreascuri, ascultă legende și basme povestite de localnici, reconstituind istoria acestor tîmțuri.

Svetlana Drujinina, protagonista filmului „Ostrovul vulturilor“ (o producție a studioului din Kișinău)

Studentii africani de la universitatea „Prietenia popoarelor“, se adaptează iernilor moscovite.

A sosit iarna

La Moscova, iarna și-a făcut apariția, cu mantia ei albă de nea, încă de pe la jumătatea lunii octombrie. E un lucru atît de puțin obișnuit pe meleagurile noastre, încît mai, mai m-aș simți ispitit să sfîrșesc fraza cu un semn de întrebare. Și totuși, nu încapă nici o îndoială: privesc pe fereastră acoperișurile albe ale caselor, bulevardele largi, acoperite de zăpadă. Iar copiii se dau de zor cu săniuța sau clădesc cu mare însuflețire impunători oameni de zăpadă.

Moscoviții se întrebă dacă zăpada asta are să țină, întrebare pe care, de altfel, și-o pun și meteorologii ce se străduiesc să determine direcția și forța ciclonilor și anticiclonilor. La rîndul lor, fenologii răsfoiesc cu înfrigurare buletinele, încercînd să stabilească de cite decenii n-a mai nins în octombrie, și dacă a nins, cită vreme a rezistat zăpada. Cu toții par să fi ajuns la concluzia că zăpada nu poate avea sorți de izbîndă înainte de jumătatea lui noiembrie.

— Și totuși, de ce întîrzie să se topească? De ce, noaptea, termometrul coboară la zece grade sub zero? — continuă moscoviții să asalteze cu telefoane serviciul meteorologic. De altfel, pentru moscoviți, iarna aceasta prematură pare să constituie un subiect inepuizabil de discuții. Glumesc pe scama iernii, despre care spun, repetînd proverbul rus, că le-ar fi „căzut pe cap ca o adevărată zăpadă“. Și au dreptate, căci zilele trecute orașul a fost zgîlțit de un adevărat viscol. Ninsorea era așa de deasă încît, în scurtă vreme, orașul a fost în întregime acoperit.

Coboram tocmai pe strada Gorki. Fulgii mari, înstelați, înveșmintaseră în mantii albe pietonii, mașinile, troleibuzele... Iar gospodarii orașului nu mai pridideau să curețe străzile, trotuarele, ridicînd de-a lungul rigolelor adevărați munți de zăpadă.

Curioasă, mulțimea se adunase să i privească. Într-un grup, un negru, probabil student al universității „Prietenia popoarelor“ căsca ochii mari, neputîndu-se dumiri ce poate fi „substanța“ aceea albă, ciudată, cu care nu mai avusese pînă atunci de-a face.

Mi-am continuat drumul și, ceva mai departe, m-am oprit în fața unei mașini aducînd cu un automobil cu pedala, din cele cu care se joacă copiii. Dar mașina nu era o jucărie, ci o mașină de curățit tro-

tuarele care, aici în Moscova, înlocuiește munca grea a măturătorilor.

Unde naiba am mai zărit o asemenea mașină? — am început să-mi frămînt mintea. Aha, mi-am adus aminte! Cum de-am putut să uit? Chiar astă vară, la Expoziția

realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. Cîteva din ele se aflau expuse nu departe de uriașul TU-104, iar ghidul explica vizitatorilor

că sînt noile mașini TOUM (inițialele numelui complet) care vor intra curînd în servicii.

Șase milioane

Araintîndu-mi de Expoziție, m-am simțit ispîtit s-o vizitez din nou. Să aibă vizitatori și acum, pe frigul ăsta? Curiozitatea mi-a fost curînd răsplătită: în clipa cînd i-am pășit pragul, un vizitator, care implinise numărul de șase milioane, bineînțeles numai anul acesta, primea tocmai în dar, ca amintire, o medalie comemorativă, o superbă vază cu imaginea pavilionului principal și o colecție de insigne ale Expoziției.

Fericitul era Dmitri Kudriavțev, agronom șef al colhozului „Ceapaev“ din ținutul Krasnodar. Iși petrecea o parte din concediu la Moscova și... norocul lui! Căci, de fapt, la intrare luase două bilete: unul pentru el, celălalt pentru fiica lui, în vîrstă de treisprezece ani. Așa că, în loc de unul, omul s-a trezit cu două daruri.

Kudriavțev nu vizita de altfel, Expoziția pentru prima oară. Fusese pe acolo și în urmă cu 7 ani, și o mai văzuse și pe vremea cînd nu era decît un flăcăias, elev al unei școli medii agricole. De-atunci s-a scurs însă vreme nu glumă, fostul elev a devenit inginer agronom, absolvent al unui Institut agricol din Kuban, așa că era și firesc ca Expoziția să-l atragă din nou.

Anul acesta, Expoziția prezintă 4.500 noi modele de mașini, aparate și felurite utilaje. În numeroasele ei pavilioane au fost organizate 44 de secții tematice, așa că pe drept cuvînt se poate spune că astăzi Expoziția înfățișează cu totul altă imagine a Uniunii Sovietice. Să luăm, de pildă, pavilionul Gruziei. Prin ce era cunoscută mai înainte această republică sovietică? Prin stațiunile de odihnă, prin citricele și, bineînțeles, prin ceaiul pe care-l produce. Astăzi însă, pavilionul s-a îmbogățit cu o nouă secție, consacrată construcției de aparate industriale, producției de dispozitive automate. Pot fi văzute lucruri foarte interesante, care vorbesc vizitatorului despre progresele realizate în Gruzia.

Iași
Cu sprijinul artiștilor Teatrului Național „V. Alecsandri“ și al Operei de Stat din Iași, Casa prieteniei a organizat într-un șir de întreprinderi și instituții din oraș spectacolele închinăte prieteniei dintre popoarele U.R.S.S. și poporul nostru.

În alte întreprinderi și instituții din oraș au fost organizate conferințe, seri literare, prezentări de cărți — ca, de pildă, la Atelierele C.F.R. „Ilie Pintilie“, fabrica „Țesătura“, Fabrica chimică, Casa de cultură a studenților, Uniunea regională a cooperativelor meșteșugărești etc.

De asemenea, la Casa prieteniei a avut loc recent o întîlnire între o delegație sovietică de turiști, care ne-a vizitat țara, și oameni ai muncii din oraș.

P. FILIOREANU

Oradea

Pentru minerii din unitățile Trustului minier „Ardealul“, Consiliul regional A.R.L.U.S.-Oradea a organizat la 13 guri de mină expuneri despre experiența sovietică în folosirea armăturilor metalice la abataje frontale, precum și popularizarea experienței minerului sovietic Nikolai Mamai, Erou al Muncii Socialiste. Astfel, la minele de cărbuni de la Derna, Tătăruș, Sărmășag, IP, Voivozi etc. peste 3.700 de mineri au ascultat cu mult interes conferințele ținute de către inginerii Tipa Ioan, Tuda Nicolaie, Ilés Alexandru, Ciucu Ioan și alții.

Pentru muncitorii din G.A.S., S.M.T. și pentru membrii gospodăriilor colective și întovărășirilor agricole s-au ținut în ultimul timp peste 400 de manifestări. Astfel au fost expuse conferințele: „Succesele și perspectivele agriculturii sovietice în planul septenal“, „118 tone de cereale de fiecare membru al brigăzii“, „O sută de minute — o tonă de porumb“ etc.

În mantia timpurie de zăpadă care acoperise Moscova, o pată verde făcea notă discordantă. Era marele stadion „V. I. Lenin“ din parcul Lujniki care, ca un magnet, atrăsese nenumărați pasionați ai fotbalului veniți să asiste la în-

Echipea „Torpedo“

cheierea sezonului — meciul final pentru Cupa U.R.S.S.

Era frig — prima întîlnire cu iarna — și vremea îmbia mai curînd spre samovar decît spre fotbal. Totuși, nici un spectator n-a regretat cele 120 de minute ale acestui meci, poate cel mai frumos din tot sezonul fotbalistic.

Întreg meciul s-a desfășurat sub semnul unui vizibil echilibru al forțelor. Torpedo părea să aibă inițiativa, dar, desi a condus cu 1:0, 2:1 și 3:2, de fie-

„TORPEDO“ - Moscova : Campion unional și cîștigător al Cupei U.R.S.S.

care dată cei din Tbilisi, animați parcă de primejdia înfrîngerii, au trecut hotărît la contraatac, reușind să egaleze mereu scorul. Astfel, cele 90 de minute ale meciului normal s-au terminat cu un rezultat de egalitate, 3:3. Conform regulamentului meciurilor de cupă, jocul a continuat încă o jumătate de oră. În această ultimă fază s-au vădit marile ca-

la Torpedo victoria și odață cu ea Cupa de cristal a U.R.S.S.

Astfel, echipa uzinelor de automobile din Moscova a reușit turul de forță de a cîștiga atît campionatul unional, cît și Cupa U.R.S.S. Este o performanță de mare valoare, care marchează apogeul unei lungi serii de succese. Torpedo-Moscova este o echipă care joacă de mulți ani în prima divizie, — clasa A, cum o numesc fotbalistii sovietici. În ultimul campionat, care după cum se știe s-a disputat după o nouă formulă, echipele mai „vechi“ au trebuit să se adapteze noului ritm de joc impus de echipele „noi“ ca Admiralteț din Leningrad, Spartak-Erevan, Belarus-Minsk sau Daugava din Riga. Jucătorii de la Torpedo au reușit să găsească cea mai bună formulă: fără a renunța la nivelul tehnic și tactic, ei s-au adaptat ritmului de joc mai rapid, mai viguros care a caracterizat ultimul sezon fotbalistic. Torpedo s-a dovedit o echipă completă, care pe fondul unei excelente condiții fizice a fost capabilă să desfășoare cea mai largă gamă de subtilități tactice și tehnice.

Dubla victorie a echipei Torpedo a fost sărbătorită cu mult entuziasm de către numeroșii ei suporteri și în special de către muncitorii uzinelor de automobile din Moscova, care de atîtea ori, în tribune, și-au încurajat tovarășii pe teren.

D. Voinescu

FABRICA DE CONFECTII
L.C. FRIMU - CRAIOVA

Imbrăcăminte produce
pentru băieți și fete

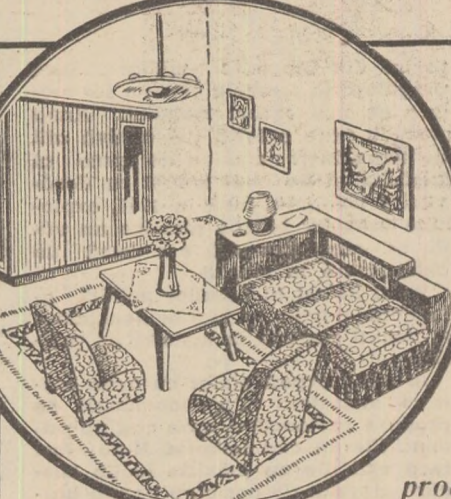
UNIFORME SCOLARE
costume
PALTOANE SI PARDESIE
INTR-UN SORTIMENT BOGAT DE
modele, desene și culori

V-ATI
completat
BULETINUL
Trono
espera?

**Predători,
vinători!**

Unitățile D. C. A. colectează orice cantități de piei provenite din sacrificările animalelor precum și din vînat, la prețuri avantajoase. Predați pieile rezultate unităților D. C. A.

MOBILĂ tip „Constanța” și tip „Sibiu”
BUDANE capacitate 2000—7000 litri
BUTOAIE capacitate 500—800 litri
CAHLE de teracotă

produce și livrează
ÎNTEPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALĂ
FLAMURA ROȘIE
BOTOȘANI str. Ștefan cel Mare nr. 25

Intreprinderea de industrie locală
„MOBILĂ” Focșani

produce diferite tipuri de mobilă: camere studio tip „Sibiu”, camere tip „Constanța”, bucătării tip „Păltiniș”, bucătării tip „Sibiu”.

Calitate superioară, execuție ireproșabilă, prețuri convenabile.

De vânzare la magazinele de specialitate.

GOSPODINE!

FOLOSITI CU INCREDERE CARNEA ȘI PREPARATELE CONSERVATE PRIN FRIG:

- carne tocată
- carne de gătit
- pulpă de porc
- fripturi
- sărmăluțe în foi de viță
- șnițele pane cu cartofi prăjiți
- colțunași cu brinză
- perișoare cu verdeață
- tocană cu măruntaie

PRODUSELE CONSERVATE PRIN FRIG ÎȘI PĂSTREAZĂ GUSTUL ȘI AROMA PRODUSELOR PROASPETE ȘI SE GASESC DE VÂNZARE LA MAGAZINELE: „ALIMENTARA”, „COMALIMENT” ȘI „APROZAR”.

CONSUMAȚI CU INCREDERE
PRODUSELE FABRICII DE CONSERVE
TIECUICII

Fabricate din legume, fructe proaspete și zahăr
Conservate numai prin sterilizare, își păstrează vitaminele și proprietățile nutritive

PRODUCATORI!

Contractați cu Intreprinderea D. C. A. cantități cât mai mari de lînă pentru a realiza venituri importante; unitățile D. C. A. preiau pe bază de contract și de achiziții orice cantități de lînă

În ultimul timp s-au intensificat activitățile celor care, prin acțiunile lor, fac să se nască primejdia unei noi catastrofe mondiale. Ziarele au anunțat că savanții din Germania occidentală ar fi realizat un procedeu nou, foarte ieftin, de fabricare a uraniuului 235. Procedeu de separare a izotopilor de uraniu prin centrifugare a fost prezentat ca un procedeu nou, deși specialiștii știu foarte bine că nu e nici nou și nici ieftin.

De ce a început dar să se vorbească acum despre această „realizare” a oameni'or de știință vest-germani?

Culisele unei campanii de presă

Între atomii pașnici și politicienii belicoși

S.U.A. vor să transmită Germaniei occidentale arme atomice, drept care opinia publică trebuie pregătită în acest sens. De ce să nu punem la dispoziție lui Adenauer arme atomice dacă în Germania occidentală „a fost realizat” un procedeu „ieftin” de obținere a unui din materialele de bază pentru fabricarea bombei atomice — uraniuul 235 și, prin urmare, republica de la Bonn va putea să-o fabricare și singură? N-are să fie prin urmare nici o crimă, afirmă presa americană, dacă noi îi vom pune la dispoziție arme atomice. Presa occidentală de sub controlul monopolurilor face o largă publicitate procedurii „ieftin” de obținere a uraniuului 235 și posibilității de fabricare a unei bombe atomice ieftine.

Firește, faptul a stîrnit neliniște în opinia publică mondială. Căci de-a lungul unei singure generații revanșarzii vest-germani au tirat popoarele Europei de două ori în viltoarea unui război mondial și acum se pregătesc să-o facă pentru a treia oară.

Monopolistii din S.U.A., care s-au îmbogățit de pe urma a două războaie, îndeamnă elementele aventuriste la dezlănțuirea unui al treilea război, aștinând psihoza războinică nu numai la ei acasă, ci și în alte țări. Recent, revista americană „United States News and World Report” a publicat o corespondență a lui Robert Clayton care a vizitat centrul de comandă al aviației strategice a S.U.A. de lângă orașul Omaha, statul Nebraska.

Într-o uriașă clădire subterană cu două etaje se află instalat „centrul nervos” al mașinilor de război create de Pentagon. Aici se află biroul comandantului aviației strategice americane, generalul Power.

„În orice clipă din zi și din noapte — arată R. Clayton — bombardiere grele zboară, cu viteza sunetului, spre anumite ținte”. După cum scrie corespondentul, aceste avioane se întorc înapoi, fără a atinge hotarele statului în care se află o țintă sau alta.

Opinia publică americană e, pe drept cuvînt, alarmată. Căci ce se va întâmpla dacă un pilot, aflat într-o stare de tensiune nervoasă, și-ar continua zborul fără să i se fi ordonat să-o facă sau dacă ar înțelege greșit ordinul primit?

Profesorul Harrison Brown de la Institutul tehnologic din California și James Real, colaborator al Centrului de studiere a instituțiilor democratice, au scris o broșură intitulată „Societatea groazii”, în care dezvăluie cauzele cursei înarmărilor care se întinde în S.U.A.

Conducătorii militari americani, scriu autorii broșurii, nu arată entuziasm pentru dezarmare sau pentru orice alți pași care ar putea limita libertatea de acțiune a forțelor armate. E cît se poate de evident că în Statele Unite se naște o clică militară, aflată pe o poziție de permanentă ostilitate față de Uniunea Sovietică și avînd o mare autoritate politică și militară. Interesul acestei clici militare, care controlează Congresul pentru continuarea și intensificarea cursei înarmărilor se împletește strîns cu interesele hrăpărețe ale monopolurilor furnizoare de arme și echipament militar. Împotriva dorinței de pace limpede exprimată a popoarelor, împotriva năzuinței acestora către dezarmarea generală și totală, cercurile agresive din S.U.A. și alie-

ții lor din blocurile militar-politice pregătesc în taințele statelor lor majore un nou război mondial. Arma atomică are o forță distructivă atît de mare încît noțiunea de spate al frontului și de front a fost cu desăvîrșire lichidată. Încă în 1945, exploziile primelor bombe atomice au vădit că arma nucleară e o armă de exterminare în masă.

Rolul nelast al liderilor politici americani devine tot mai evident, chiar și pentru profanii în materie de politică.

În urma experiențelor cu arme atomice, atmosfera este contaminată de produse radioactive, care cad pe pămînt. Ele nu cad uniform. N-au fost încă stabilite cu precizie legile mișcării maselor de aer care poartă particulele infinitesimale de substanțe radioactive. Dar de pe acum se poate afirma cu deplină temei că chiar și acțiunea unor doze mici de radiație are o influență dezastruoasă asupra eredității și duce în cele din urmă la tot felul de anomalii, la boli grave ca leucemia, cancerul. Infectarea mediului înconjurător cu urmare a experiențelor nucleare și primejdia apărută în felul acesta pentru omenire, n-au putut fi trecute cu vederea nici de reprezentanții oficiali — savanții americani care au luat parte la conferința Comitetului științific al O.N.U. pentru acțiunea radiației atomice.

Continuarea experiențelor înseamnă continuarea otrăvirii atmosferei pămîntului cu o radioactivitate care nu poate fi controlată. Or, popoarele vor să folosească energia atomică în folosul păcii și al progresului.

Anul acesta, în septembrie a avut loc la Viena conferința Agenției internaționale pentru folosirea pașnică a energiei atomice. La această conferință au participat reprezentanții al aproape 70 de țări. După conferință, delegații țărilor lagărului socialist au discutat aspectele practice ale colaborării în materie de folosire pașnică a energiei atomice. Iar după conferința care a avut loc la Moscova între 11—13 octombrie, a fost înființată o nouă comisie — comisia permanentă pentru colaborarea în domeniul folosirii energiei atomice în scopuri pașnice.

La conferința de la Viena a luat parte și președintele Comisiei atomice a S.U.A., John McCone. Ce concludii practice a tras McCone după ce a luat parte la dezbaterile problemei folosirii pașnice a energiei atomice? El a anunțat pur și simplu că trebuie reluate experiențele subterane cu arma nucleară. Ați putea spune că e cinism! Da, dar nu numai cinism. Este o afirmare fără echivoc a politicii S.U.A. în cadrul Agenției internaționale, Statele Unite au dorit nu colaborarea, cum au încercat să dovedească cu patos reprezentanții oficiali și neoficiali ai S.U.A. și aliații lor, ci înșelarea vigilenței popoarelor, pentru a le face să creadă că S.U.A. doresc să folosească energia atomică în slujba păcii și nu pentru înrobirea popoarelor și supunerea lor capitalului american.

Nimeni nu poate spune astăzi cît sînt de primejdioase experiențele subterane cu arma nucleară, ce zonă vor infecta ele cu produse radioactive, ce cîșime din această radioactivitate va fi cărată și răspîndită de ape pe suprafața pămîntului, unde vor apărea izvoare de apă infectată de produse radioactive.

Aventurierilor nu le pasă de nimic.

Urmărind perfecționarea necontenită a armei nucleare care trebuie să-l ajute să cucerească dominația mondială, ei nu se lasă stingheriți de faptul că ar infecta cu radioactivitate populația unor regiuni din propria lor țară!

Oamenii de știință trebuie, însă, să înțeleagă ce rol odios li se rezervă. Ei trebuie să-și ridice glasul și să spună adevărul despre primejdia care amenință omenirea. Tăcerea nu mai este admisibilă. Mulți oameni de știință occidentali s-au făcut de ocară jucînd rolul de avocați ai militaristilor ce se pregătesc să arunce omenirea în aventura unui nou război pustitor.

Numele profesorului E. Teller, apărător al experiențelor nucleare și al cursei înarmărilor, s-a acoperit de rușine. Profesorul V. Libby, folosit de Comisia atomică a S.U.A. pentru a justifica experiențele cu arma nucleară și a convinge opinia publică mondială că ploaia radioactivă, care ia naștere în urma experiențelor cu arma nucleară, este mult mai puțin

Poziția diplomATOMIȘTILOR occidentali
Desen de A. Putlatin

primejdioasă decît cadranul fosforescent al unui ceasornic și-a pătât și el onoarea de om de știință.

Dacă despre unii dintre avocații clicii militariste americane se poate spune că nu știu ce fac atunci cînd susțin necesitatea continuării experiențelor nucleare, savanții, și mai ales fizicienii, își dau bine seama că bomba atomică nu va face deosebire între sergent și laborant, între general și profesor. Ea nu va cruța pe nimeni.

Strategii Pentagonului trebuie să știe că în cazul unui război nuclear, omenirea și cultura universală vor fi crunt lovite. Iar capitalismul va fi definitiv nimicit.

E timpul ca oamenii de știință să facă alegerea, să-și determine poziția și să spună un „nu” categoric armei nucleare și experiențelor nucleare.

Prof. V. Emelianov

(Text prescurtat)

Ce au arătat alegerile din S.U.A.

S.U.A. au un nou președinte în persoana candidatului partidului democrat John Kennedy, senator de Massachusetts. Pînă la instalarea lui la Casa Albă, la 20 ianuarie 1961, vor mai trece două luni și jumătate, dar de pe acum se poate spune că rezultatul votului din 8 noiembrie are o puternică semnificație.

Analiza rezultatelor votului pentru alegerile prezidențiale permite să se afirme cu bun temei că alegătorii americani au votat la 8 noiembrie nu numai pentru înlocuirea persoanelor din actualul guvern, ci și pentru modificarea politicii duse de acesta. Cu toate că guvernul republican Eisenhower-Nixon a utilizat toate mijloacele permise și nepermise în lupta electorală: milioanele de dolari ale concernelor Dupont, Mellon și Rockefeller, că i-a amenințat pe americani că „nu este momentul să se facă experiențe la Casa Albă”, că nu este bine „să schimbi caii în mijlocul rîului”, alegătorii americani au respins aceste chemări disperate și în felul acesta guvernul Eisenhower-Nixon, de pe platforma căruia fusese propus candidat încă actualul vicepreședinte al S.U.A., a suferit o nimicitoare înfrîngere politică.

Votul de la 8 noiembrie a mărturisit elocvent că alegătorii americani au respins orientarea actualului guvern: pendularea „pe marginea prăpastiei” războiului, moștenită de la răposatul Dulles și amplificată în ultimul an cînd spionajul a fost ridicat la rangul de politică națională, după provocările cu avioanele spion „U-2” și „RB-47”. Afirmările fă-

cute în cursul campaniei electorale de Nixon și de Henry Cabot Lodge că sînt gata să facă război pentru a-i menține pe ciankaiști în insulele chineze Quemoy și Matsu, amenințările și chiar demonstrațiile de forță împotriva Cubei au stîrnit o serioasă neliniște în sînul alegătorilor americani, care au înțeles marea discrepanță dintre aceste declarații aventuriste și raportul de forțe real existent în lume. Amestecul activ al lui Eisenhower în ultima fază a campaniei electorale în favoarea celor care și-au luat angajamentul de a continua actuala orientare falimentară a Washingtonului nu a făcut decît să sporească șansele de înfrîngere a acestora.

Rezultatul alegerilor din S.U.A. marchează astfel — așa cum a subliniat agenția Tass — o adevărată catastrofă pentru partidul republican, partid care s-a compromis iremediabil în cursul celei de a doua legislaturi a lui Eisenhower, împotrindu-se procesului de însănătoșire a atmosferei internaționale, care a început să se facă simțit în lume datorită politicii consecvente de pace a Uniunii Sovietice, a celorlalte țări socialiste și a altor țări iubitoare de pace.

Noul guvern american și președintele ales la 8 noiembrie vor trage oare învățăminte din rezultatele acestor alegeri, din faptul că poporul american a condamnat politica cursei înarmărilor și a războiului rece, ca și pe reprezentanții ei? Viitorul apropiat ne va da desigur răspunsul la această întrebare.

I. M.